

UNICREDIT BANK SRBIJA A.D., BEOGRAD

**Pojedinačni finansijski izveštaji
31. decembar 2017. godine i
Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1
Pojedinačni finansijski izveštaji:	
Bilans stanja	2
Bilans uspeha	3
Izveštaj o ostalom rezultatu	4
Izveštaj o promenama na kapitalu	5
Izveštaj o tokovima gotovine	6 - 7
Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje	8 - 89

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd

Izvršili smo reviziju priloženih pojedinačnih finansijskih izveštaja UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd (u daljem tekstu "Banka") priloženih na stranama 2 do 89, koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2017. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za sastavljanje pojedinačnih finansijskih izveštaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim pojedinačnim finansijskim izveštajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima kao i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da pojedinačni finansijski izveštaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u pojedinačnim finansijskim izveštajima. Izbor postupaka zavisi od prosuđivanja revizora, uključujući procenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u pojedinačnim finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju pojedinačnih finansijskih izveštaja, u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija, takođe, uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocenu opšte prezentacije pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2017. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Ostalo

Kao što je obelodanjeno u napomeni 2(a) uz pojedinačne finansijske izveštaje, Banka je matično lice i konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja izdati su kao posebni finansijski izveštaji. Konsolidovani finansijski izveštaji Banke na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine bili su predmet naše revizije, i u našem izveštaju o izvršenoj reviziji od 23. februara 2018. godine izrazili smo mišljenje bez rezerve.

Beograd, 23. februar 2018. godine

Miroslav Tončić
Ovlašćeni revizor

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2017. godine
(U hiljadama dinara)

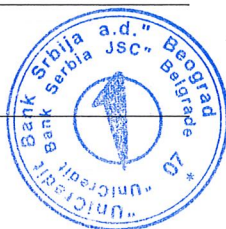
	Napomena	31.12. 2017.	31.12. 2016.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.k, 20	29.661.017	28.085.266
Finansijska sredstva po fer vrednosti			
kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	3.j, 3.o, 21	2.281.049	2.315.317
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3.j, 3.p, 22	82.171.636	76.320.664
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	3.j, 3.n, 23	77.886	42.957
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.j, 3.m, 24	11.825.650	20.282.162
Kredit i potraživanja od komitenata	3.j, 3.m, 25	232.553.107	201.321.112
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	3.l, 26	192.251	222.845
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.l, 27	9.195	375
Investicije u zavisna društva	3.z, 28	112.644	112.644
Nematerijalna ulaganja	3.r, 3.t, 29	1.162.458	917.810
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.q, 3.t, 30	1.551.389	1.577.325
Investicione nekretnine	31	1.364	1.397
Odložena poreska sredstva	3.i, 32	171.179	164.592
Ostala sredstva	33	977.727	867.668
Ukupna aktiva		362.748.552	332.232.134
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	3.j, 34	207.003	234.232
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.l, 35	448.794	540.097
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.j, 3.u, 36	99.533.573	82.090.424
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.j, 3.u, 37	186.658.833	178.232.370
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	3.l, 38	-	103
Subordinirane obaveze	3.j, 3.u, 39	2.718.490	3.082.125
Rezervisanja	3.v, 3.y, 40	1.072.531	953.369
Tekuće poreske obaveze	3.i, 19.4	178.821	29.200
Ostale obaveze	41	2.590.012	2.865.999
Ukupno obaveze		293.408.057	268.027.919
Akcijski kapital	43.1	24.169.776	24.169.776
Dobitak	43.1	6.633.319	6.226.600
Rezerve	43.1	38.537.400	33.807.839
Ukupan kapital		69.340.495	64.204.215
Ukupna pasiva		362.748.552	332.232.134

Beograd, 22. februar 2018. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Csilla Ihász
Predsednica Izvršnog odbora

Sandra Vojnović
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

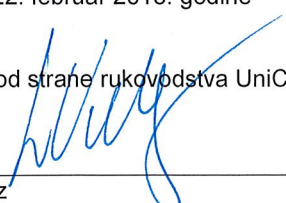
BILANS USPEHA

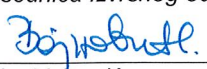
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine
(U hiljadama dinara)

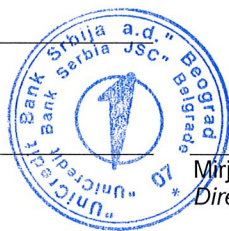
	Napomena	31.12. 2017.	31.12. 2016.
Prihodi od kamata	3.d, 7	14.849.191	15.373.032
Rashodi od kamata	3.d, 7	(2.700.513)	(3.285.734)
Neto prihod po osnovu kamata		12.148.678	12.087.298
Prihodi od naknada i provizija	3.e, 8	4.298.028	3.807.495
Rashodi od naknada i provizija	3.e, 8	(1.348.524)	(1.147.688)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		2.949.504	2.659.807
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	3.f, 9	248.467	30.989
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	3.g, 10	(33.865)	(3.744)
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	3.p, 11	261.172	166.256
Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.c, 12	1.371.936	1.432.640
Neto dobitak po osnovu investicija	13	120.379	-
Ostali poslovni prihodi	14	136.718	154.246
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	3.j, 15	(2.704.361)	(3.000.609)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	16	(2.816.321)	(2.635.677)
Troškovi amortizacije	3.q, 3.r, 17	(535.679)	(597.671)
Ostali rashodi	18	(4.048.987)	(3.768.937)
Dobitak pre oporezivanja		7.097.641	6.524.598
Porez na dobitak	3.i, 19	(464.322)	(297.998)
Dobitak nakon oporezivanja		6.633.319	6.226.600
Zarada po akciji			
Osnovna zarada po akciji (u dinarima bez para)	43.2	2.810	2.638
Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji (u dinarima bez para)	43.2	2.810	2.638

Beograd, 22. februar 2018. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Csilla Ihász
Predsednica Izvršnog odbora

Sandra Vojnović
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

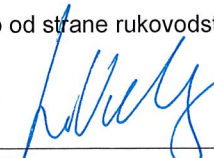
IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine
(U hiljadama dinara)

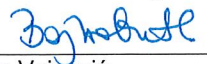
	Napomena	2017.	2016.
DOBITAK PERIODA		6.633.319	6.226.600
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
- Aktuarski dobici/(gubici)		9.856	(2.533)
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
- Neto promena fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju (Gubitak)/dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	32.2	(255.417)	(834.514)
Ukupan (negativan)/pozitivan ostali rezultat perioda	43.3	(1.478)	380
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		<u>6.386.280</u>	<u>5.389.933</u>

Beograd, 22. februar 2018. godine

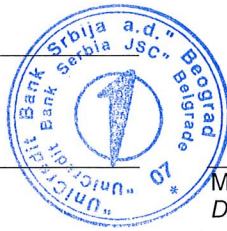
Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Csilla Ihász
Predsednica Izvršnog odbora

Sandra Vojnović
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

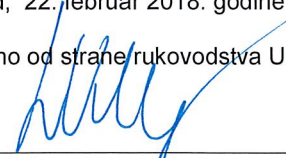
IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

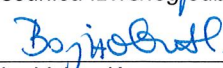
Za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2017.	2016.
AKCIJSKI KAPITAL			
Stanje na početku godine		23.607.620	23.607.620
Stanje na kraju godine	43.1	23.607.620	23.607.620
EMISIONA PREMIJA			
Stanje na početku godine		562.156	562.156
Stanje na kraju godine	43.1	562.156	562.156
OSTALE REZERVE IZ DOBITI			
Stanje na početku godine		32.020.480	28.254.097
Raspodela neraspoređene dobiti iz prethodne godine		4.976.600	3.766.383
Stanje na kraju godine	43.1	36.997.080	32.020.480
REVALORIZACIONE REZERVE			
Stanje na početku godine		1.799.182	2.807.920
Efekat promene tržišne vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		(253.446)	(1.008.738)
Stanje na kraju godine	43.1	1.545.736	1.799.182
NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU			
Stanje na početku godine		-	(174.224)
Efekat promene tržišne vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		(1.971)	174.224
Stanje na kraju godine	43.1	(1.971)	-
AKTUARSKI GUBICI PO OSNOVU PLANOVA DEFINISANIH PRIMANJA			
Stanje na početku godine		(11.823)	(9.670)
Promene u toku godine		8.378	(2.153)
Stanje na kraju godine	43.1	(3.445)	(11.823)
AKUMULIRANA DOBIT			
Stanje na početku godine		6.226.600	6.366.383
Raspodela dobiti iz prethodne godine na ime izdvajanja za isplatu dividende		(1.250.000)	(2.600.000)
Raspodela dobiti iz prethodne godine u rezerve		(4.976.600)	(3.766.383)
Dobitak tekuće godine		6.633.319	6.226.600
Stanje na kraju godine	43.1	6.633.319	6.226.600
UKUPNO KAPITAL		69.340.495	64.204.215

Beograd, 22. februar 2018. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Csilla Ihász
Predsednica Izvršnog odbora

Sandra Vojnović
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine
(U hiljadama dinara)

Napomena	2017.	2016.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	25.127.550	21.268.765
Prilivi od kamata	11.980.152	11.435.217
Prilivi od naknada	4.462.450	3.825.544
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	8.684.828	6.007.662
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	120	342
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(18.953.313)	(14.902.959)
Odlivi po osnovu kamata	(2.541.375)	(3.457.497)
Odlivi po osnovu naknada	(1.356.084)	(1.147.232)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(2.963.865)	(2.554.429)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(533.970)	(436.661)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(11.558.019)	(7.307.140)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	6.174.237	6.365.806
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	42.447.037	49.432.917
Smanjenje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hov koje nisu namenjene investiranju	-	547.925
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	42.447.037	48.884.992
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(30.726.233)	(21.333.028)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(30.726.233)	(21.333.028)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	17.895.041	34.465.695
Plaćeni porez na dobit	(320.025)	(390.309)
Isplaćene dividende	(1.250.000)	(5.100.000)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	16.325.016	28.975.386
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	120.379	-
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	120.379	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(3.834.761)	(3.562.103)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(3.066.018)	(2.490.290)
Odlivi za kupovinu investicija u zavisna i pridružena društva i zajednicke poduhvate	-	(112.644)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(768.743)	(959.169)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(3.714.382)	(3.562.103)

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE (nastavak)

Za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2017.	2016.
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja		(6.543.717)	(28.966.596)
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita		(6.543.717)	(28.966.596)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja		(6.543.717)	(28.966.596)
Svega neto prilivi gotovine		67.694.966	70.701.682
Svega neto odlivi gotovine		(61.628.049)	(74.254.995)
Neto povećanje/(smanjenje) gotovine		6.066.917	(3.553.313)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	3.k, 44	16.817.106	20.407.612
Negativne kursne razlike		(78.125)	(37.193)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	3.k, 44	22.805.898	16.817.106

Beograd, 22. februar 2018. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

huly
Csilla Ihász
Predsednica Izvršnog odbora

Bojivođić

Sandra Vojnović
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

mirjana

Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd (u daljem tekstu: „Banka”) je prvobitno osnovana kao HVB Banka Jugoslavija („HVB”) 2001. godine nakon pribavljanja dozvole za rad od Narodne banke Jugoslavije 2. jula 2001. godine. Dana 1. oktobra 2005. godine registrovana je statusna promena spajanja uz pripajanje privrednih subjekata HVB banke Srbija i Crna Gora a.d., Beograd, kao sticaoca i Eksport-Import banke Eksimbanke a.d., Beograd, kao društva koje prestaje pripajanjem. Banka je promenila naziv u UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd 30. marta 2007. godine.

Banka je član UniCredit Grupe. U skladu sa reorganizacijom aktivnosti bankarske grupe u zemljama Centralne Istočne Evrope, a na osnovu Ugovora o odvajanju i preuzimanju, zaključenog 31. avgusta 2016. godine između UniCredit Bank Austria AG i UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i Ugovora o pripajanju, zaključenog 30. septembra 2016. godine između UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i UniCredit SpA, UniCredit Bank Austrija AG prenela je 100% vlasništva na austrijsku holding kompaniju UCG Beteiligungsverwaltung GmbH. Pripajanjem UCG Beteiligungsverwaltung GmbH sa UniCredit SpA, UniCredit SpA postaje jedini akcionar UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu.

U januaru 2016. godine Banka je postala 100% vlasnik pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o. Beograd.

Na dan 31. decembra 2017. godine, Banka se sastojala od centrale u Beogradu i sedamdeset i jedne ekspoziture u različitim gradovima širom Republike Srbije (31. decembra 2016. godine: sedamdeset i jedna ekspozitura).

Na dan 31. decembra 2017. godine, Banka je imala 1.254 zaposlena radnika (31. decembra 2016. godine: 1.205 zaposlenih).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon", "Sl. glasnik RS", br. 62/2013). Banka, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor"), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija. Dodatno, u skladu sa Izmenama i dopunama Zakona o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 14/2015), banke u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana njihovog izdavanja od strane nadležnih tela.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS" br. 71/2014 i 135/2014).

Banka posebno sastavlja i prikazuje konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Banka ima 100% učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica UniCredit leasing d.o.o., Beograd i UniCredit Partner d.o.o., Beograd. U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica iskazana su po nabavnoj vrednosti. Konsolidovani finansijski izveštaji su izdati 23. februara 2018. godine.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iskazanih po fer vrednosti,
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti,
- finansijskih sredstava i obaveza namenjenih trgovanju iskazanih po fer vrednosti.

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrdiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze, Banka uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcije plaćanja akcijama, koje su u delokrugu MSFI 2, transakcija lizinga, koje su u delokrugu MRS 17 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

Takođe, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena utvrdivosti parametara za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih parametara za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – parametri nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – parametri nivoa 2 su parametri koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su utvrđivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – parametri nivoa 3 su neutvrđivi za dato sredstvo ili obavezu.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

(b) Početna primena izmena postojećih standarda na snazi u tekućem izveštajnom periodu

Sledeće nove izmene postojećih standarda izdate od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde su stupile na snagu tokom tekućeg izveštajnog perioda:

- Izmene Međunarodnog računovodstvenog standarda (MRS) 7 „Izveštaj o tokovima gotovine” – Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine),
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak” – Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine),
- Izmene MSFI 12 na osnovu „Unapređenja MSFI (za period od 2014. do 2016. godine)” koje su rezultat godišnjeg unapređenja MSFI (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja teksta (izmene MSFI 12 su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine).

Usvajanje navedenih novih i izmena postojećih Standarda nije imalo za rezultat značajnije promene finansijskih izveštaja Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(c) Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izveštaja, bili su izdati sledeći standardi, izmene postojećih standarda i nova tumačenja ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- MSFI 15 „Prihodi od ugovora sa kupcima” i dalje izmene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- MSFI 16 „Lizing” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine),
- Izmene MSFI 2 „Plaćanja akcijama” – Klasifikacija i merenje transakcija plaćanja akcijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Izmene MSFI 4 „Ugovori o osiguranju” – Primenom MSFI 9 „Finansijski instrumenti” sa MSFI 4 „Ugovori o osiguranju” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine ili na datum prve primene MSFI 9 „Finansijski instrumenti”),
- Izmene MSFI 9 „Finansijski instrumenti” – Karakteristike plaćanja unapred sa negativnim kompenzacijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmene MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata i naknadne izmene (datum stupanja na snagu odložen na neodređeno vrijeme, dok ne bude završen istraživački projekat o metodi udela),
- Izmene MRS 19 „Primanja zaposlenih” – izmene, smanjenje ili izmirenje planova naknada (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine)
- Izmene MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” – Dugoročni interesi u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmene MRS 40 „Investicione nekretnine” – Prenos investicionih nekretnina (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Izmene MSFI 1 i MRS 28 na osnovu „Unapređenja MSFI (za period od 2014. do 2016. godine)” koja su rezultat godišnjeg unapređenja MSFI (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja teksta (izmene MSFI 1 i MRS 28 bi trebalo da budu na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Izmene raznih Standarda na osnovu „Unapređenja MSFI (period od 2015. do 2017. godine)” koja su rezultat godišnjeg unapređenja MSFI (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja teksta (izmene bi trebalo da budu na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- IFRIC 22 „Razmatranje transakcija i avansa u stranim valutama” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- IFRIC 23 „Neizvesnost u vezi sa tretmanom poreza na dobitak” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu početne primene.

(d) Uporedni podaci

Uporedni podaci u ovim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke iz finansijskih izveštaja Banke za 2016. godinu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(e) Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane i za buduće periode.

(f) Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

(g) Prva primena MSFI 9

Saglasno MSFI 9 koji je stupio na snagu 1. januara 2018. godine Banka je izmenila računovodstvene politike za priznavanje, klasifikaciju i merenje finansijskih sredstava i obaveza kao i obezvređenje finansijskih sredstava.

Banka nije primenila odredbe MSFI 9 na ranije periode finansijskog izveštavanja. Efekti usklađivanja knjigovodstvene vrednosti finansijskih sredstava i obaveza na datum prve primene standarda biće priznati kroz neraspoređenu dobit kao korekcija početnog stanja za 2018.godinu. Banka nastavlja da primenjuje odredbe MRS 39 vezano za računovodstvo zaštite od rizika.

(i) Klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava i obaveza

Saglasno MSFI 9 klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od dva osnovna kriterijuma:

- a) poslovnog modela na osnovu kojeg Banka upravlja finansijskim sredstvom
- b) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva (tzv. SPPI kriterijum).

Poslovni model odražava način na koji Banka upravlja svojim finansijskim sredstvima sa ciljem prikupljanja novčanih tokova. Banka je sproveda detaljnu analizu svojih poslovnih modela uzimajući u obzir iskustva iz prošlosti vezano za prodaju finansijskih sredstava kao i buduća očekivanja u tom pogledu. Prilikom analize uzete su u obzir i druge objektivne i relevantne informacije kao što su: rizici koji utiču na uspešnost poslovnog modela i kako se tim rizicima upravlja, kako se ocenjuje uspešnost poslovnog modela, kako se finansijska sredstva u okviru tog modela vrednuju i izveštava rukovodstvo Banke i drugo. Saglasno tome, Banka je definisala sledeće poslovne modele:

- a) držanje radi prikupljanja novčanih tokova,
- b) držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaje i
- c) ostali poslovni modeli (npr. držanje radi prodaje).

Ukoliko dođe do promene poslovnog modela na osnovu kojeg se upravlja finansijskim sredstvom vrši se reklasifikacija finansijskog sredstva. Reklasifikacija se sprovodi prospektivno odnosno od prvog dana sledećeg izveštajnog perioda. Banka ne očekuje česte promene poslovnih modela.

Ukoliko je poslovni model „držanje radi prikupljanja novčanih tokova“ ili „držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaje“, vrši se procena da li novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate (tzv. „SPPI test“). Saglasno osnovnom kreditnom aranžmanu, kamata uključuje nadoknadu za vremensku vrednost novca, prihvaćeni nivo kreditnog rizika dužnika i ostale osnovne rizike kreditiranja uključujući i odgovarajuću maržu. Ukoliko ugovoreni uslovi uključuju izloženost rizicima koji nisu u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijsko sredstvo se klasifikuje i vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha nezavisno od poslovnog modela.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(g) Prva primena MSFI 9 (nastavak)

(i) Klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Na osnovu sprovedene analize poslovnih modela i karakteristika ugovorenih novčanih tokova, Banka počev od 1. januara 2018. godine sva finansijska sredstva klasifikuje u sledeće kategorije sredstava:

- 1) Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti,
- 2) Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat i
- 3) Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Banka nema promena u načinu klasifikacije i vrednovanja finansijskih obaveza saglasno MSFI 9 u odnosu na MRS 39.

Vezano za reklasifikaciju i vrednovanje finansijskih sredstava, Banka je priznala efekat prve primene MSFI 9 po osnovu vrednovanja ostalih investicija u kapital pravnih lica na teret neraspoređene dobiti u iznosu prethodno formiranog obezvređenja. Naime, ostale investicije u kapital pravnih lica po MSFI 9 se vode po fer vrednosti kroz ostali rezultat. S obzirom da Banka procenjuje da je "cost" metod najbolja aproksimacija fer vrednosti, ista se vode po "cost"-u odnosno po neto sadašnjoj vrednosti koja je na dan 31.decembar 2017. godine iznosila nula. Obzirom da je ukinuta ispravka vrednosti u korist neraspoređene dobiti, te da je u istom iznosu na teret neraspoređene dobiti izvršeno usklađivanje vrednosti investicija, kumulativno nema efekta.

(ii) Obezvređenje finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9

Shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređenu finansijsku aktivu. Drugim rečima, Banka preračunava rezervisanja za kreditne gubitke za sve kreditne izloženosti osim onih koje se već vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (uključujući i neproblematičnu i problematičnu finansijsku aktivu).

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta. Ovakav pristup rezultira u ranijem prepoznavanju kreditnih gubitaka tako što je neophodno da se preračunaju dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici za sve kreditne izloženosti. Preračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek je neophodno sprovesti za sve kreditne izloženosti kod kojih je zabeleženo značajno pogoršanje.

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makro-ekonomske faktore, odnosno Banka ne razmatra samo istorijske informacije prilagođene da odražavaju efekte sadašnjih uslova i informacija koje pružaju objektivne dokaze da su finansijska sredstva umanjena za nastale gubitke, već se razmatraju i razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

Osnovni principi i pravila Banke pri obračunu rezervisanja prema MSFI 9 su:

Banka kalkuliše dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja. Za ove svrhe, Banka primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali da ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

(g) Prva primena MSFI 9 (nastavak)

(ii) Obezvredjenje finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 (nastavak)

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktivu.

Za finansijske instrumente u Nivou 1 kalkulišu se dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici.

Za finansijske instrumente u Nivou 2 kalkulišu se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Za finansijske instrumente u Nivou 3 kalkulišu se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta i prihodi od kamata se kalkulišu na neto izloženost.

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na sve finansijske instrumente. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike. Tri dodatna kvalitativna kriterijuma koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti – rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih 9 meseci (počev od datuma klasifikacije u taj status). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1.
- 30 dana kašnjenja – kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2.
- Klasifikacija u status restrukturirane neproblematične izloženosti – sve neproblematične izloženosti koje su dodeljene u nadležnosti odeljenja koje se bave restrukturiranim izloženostima se automatski klasifikuju u Nivo 2.

U postupku obezvređenja, Banka posebno tretira kupovinu već obezvređene aktive tzv. problematičnog ili NPL portfolija odnosno odobravanje novih plasmana klijentima koji su već obezvređeni u portfoliju odnosno koji su već u NPL statusu. Ovakva aktiva je u skladu sa Standardom definisana kao tzv. POCI (Purchased and originated impaired credit assets) i ona se posebno vrednuje kroz kumulativnu promenu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek instrumenta nakon inicijalnog priznavanja. Pozitivna promena u očekivanim kreditnim gubicima u toku životnog veka instrumenta se priznaje kao dobitak zbog umanjenja vrednosti instrumenta, ako je očekivani kreditni gubitak manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procenjene novčane tokove prilikom inicijalnog priznavanja. Imajući u vidu poslovni model, Banka trenutno u svom portfoliju nema identifikovanu aktivu koja bi se smatrala POCI aktivom, odnosno nema kupljen NPL portfolio kao ni dodatno finansiranje već postojećih NPL klijenata u svom portfoliju.

Usklađivanje knjigovodstvene vrednosti finansijskih instrumenata zbog prelaska na MSFI 9 koji će biti priznat kroz neraspoređenu dobit kao korekcija početnog stanja 2018. godine neće uticati na stopu CET 1 s obzirom da se neraspoređena dobit ne uključuje u obračun pokazatelja adekvatnosti kapitala i pokazatelj osnovnog akcijskog kapitala (CET1). U slučaju da Banka nema neraspoređenu dobit, odnosno da je dobit nula, efekat na pokazatelj osnovnog akcijskog kapitala (CET1) iznosio bi -0,18% odnosno -0,73% ukoliko bi iz efekta isključili uticaj makroekonomskih varijabli. Ovaj efekat je izračunat bez kalkulacija uticaja efekata prve primene MSFI 9 na obračun potrebne rezerve i uticaja na obračun kreditnim rizikom ponderisane aktive.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike date u nastavku Banka je konzistentno primenila u svim periodima prezentiranim u ovim finansijskim izveštajima.

(a) Konsolidacija

Banka ima 100% učešće u kapitalu pravnih lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd i UniCredit Partner d.o.o., Beograd. U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica iskazana su po nabavnoj vrednosti. Konsolidovani finansijski izveštaji se posebno pripremaju i objavljuju.

(b) Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

(c) Iznosi u stranim valutama

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije aktive i pasive u stranoj valuti, kao i one u koje je ugrađena valutna klauzula, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu plaćanja i naplata izvršenih u stranoj valuti u toku perioda kao i kursne razlike nastale kao rezultat preračuna monetarnih pozicija aktive i pasive, iskazane su u bilansu uspeha Banke, u okviru pozicije "Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule".

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane Narodne banke Srbije, bili su sledeći:

	31.12.2017.	31.12.2016.
USD	99,1155	117,1353
EUR	118,4727	123,4723
CHF	101,2847	114,8473

(d) Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha i obračunati su primenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva ili obaveze (ili, gde je to prikladno tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost. Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove, koji se tiču finansijskog instrumenta, ali ne i buduće gubitke koji mogu nastati.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove transakcije, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope. Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze.

Prihodi i rashodi od kamata iskazani u okviru bilansa uspeha uključuju:

- kamate obračunate za finansijska sredstva i finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope,
- kamate za hartije od vrednosti raspoložive za prodaju obračunate primenom efektivne kamatne stope i
- kamate po osnovu kupona kod kuponskih hartija od vrednosti namenjenih trgovanju.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine**3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****(d) Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)**

Prihodi i rashodi od kamata za sva sredstva i obaveze kojima se trguje (osim kamate po kuponu) smatraju se sporednim za poslove trgovanja Banke i prikazuju se zajedno sa svim ostalim promenama u fer vrednosti sredstava i obaveza kojima se trguje u okviru neto prihoda po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju.

Prihodi od redovne kamate na obezvređene kredite i plasmane klijenata obračunavaju se na neto vrednost plasmana primenom metoda efektivne kamatne stope u skladu sa MRS/MSFI. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređene plasmane obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisane plasmane bez otpusta duga, gde Banka odlučuje da od momenta otpisa bez otpusta duga, odnosno računovodstvenog otpisa, prestaje sa daljim obračunom i evidentiranjem kamate u vanbilansnoj evidenciji.

Obezvređenim kreditima i plasmanima smatraju se krediti i plasmani klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8-, 9 i 10), što je bliže objašnjeno Pravilnikom za obračun rezervisanja prema MRS/MSFI i Metodologijom za identifikaciju statusa neizmirenja obaveza prema bazelskim standardima.

(e) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze, uključeni su u obračun efektivne kamatne stope i prema tome iskazani su u okviru prihoda, odnosno rashoda od kamata.

Ostali prihodi od naknada i provizija se evidentiraju u trenutku pružanja usluga. Prihodi od naknada i provizija uključuju se u prihode po osnovu izvršenih usluga međunarodnog i domaćeg platnog prometa, izdavanja garancija, akreditiva i ostalih bankarskih usluga.

Ostali rashodi od naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge.

(f) Neto dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju

Neto dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju obuhvataju neto dobitke/gubitke proistekle iz trgovanja sredstvima i obavezama, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

(g) Neto dobiti po osnovu zaštite od rizika

Neto dobiti po osnovu zaštite od rizika obuhvataju neto dobitke po osnovu promene vrednosti finansijskih derivata koji su namenjeni zaštiti od rizika kao i promene fer vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti kao stavki koje se štite, a koje proizilaze po osnovu rizika od kojeg se stavka štiti.

(h) Obaveze po osnovu lizinga

Sva plaćanja tokom godine po osnovu operativnog lizinga, evidentirana su kao trošak u bilansu uspeha proporcionalnom metodom, tokom trajanja perioda lizinga. Odobrene stimulacije od strane davalaca lizinga se priznaju u okviru ukupnih troškova lizinga tokom trajanja perioda lizinga.

Minimalne rate finansijskog lizinga se raspodeljuju između finansijskih troškova i smanjenja preostalog iznosa obaveze po osnovu finansijskog lizinga. Finansijski troškovi se razgraničavaju na sve periode tokom trajanja perioda lizinga, tako da daju ujednačenu periodičnu kamatnu stopu za preostali iznos obaveze po osnovu lizinga.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(i) Poreski rashod

Poreski rashodi obuhvataju tekuće poreze i odložene poreze. Tekući porezi i odloženi porezi se prikazuju u bilansu uspeha, osim u meri u kojoj se odnose na stavke koje se direktno priznaju u okviru kapitala ili u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(i) Tekući porez na dobit

Tekući porez predstavlja očekivanu obavezu ili potraživanje po osnovu oporezive dobiti za obračunski period, primenom poreskih stopa koje važe ili će važiti na datum izveštavanja, sa odgovarajućim korekcijama poreske obaveze iz prethodnih godina. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srbije. Propisana poreska stopa za 2017. godinu iznosi 15%. Poreska osnovica predstavlja poslovni rezultat pre oporezivanja iskazan u bilansu uspeha i korigovan za iznose trajnih razlika u skladu sa poreskim propisima Republike Srbije.

Zakon o porezu na dobit pravnih lica izmenjen je krajem 2017. godine, s tim da se te izmene prvi put primenjuju prilikom sastavljanja poreskog bilansa za 2018. godinu, odnosno za poreski period koji se završava u toj godini, osim odredaba koje se odnose na priznavanje rashoda po osnovu otpisa i ispravke vrednosti potraživanja (primenjuju se na utvrđivanje, obračunavanje i plaćanje poreske obaveze za 2017. godinu). Shodno navedenom, poreski bilans za 2017. godinu sastavlja se prema opštim pravilima koja su se primenjivala u skladu sa izmenama i dopunama zakona sa kraja 2016. godine uz delimičnu primenu izmena i dopuna iz decembra 2017. godine.

(ii) Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava na privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izveštajima. Prilikom odmeravanja odloženih poreza koriste se poreske stope za koje se očekuje da će biti u primeni u trenutku ukidanja privremenih razlika, a na osnovu zakonskih propisa koji su bili u primeni na datum izveštavanja.

Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se preneti poreski gubici i krediti mogu umanjiti. Odložena poreska sredstva su predmet analize na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju se u visini iznosa za koji više nije verovatno da će doći do realizacije neophodne oporezive dobiti.

(iii) Ostali porezi i doprinosi

U skladu sa važećom regulativom u Republici Srbiji, Banka plaća različite poreze, doprinose i javne dažbine kao što su: porez na imovinu, doprinosi na zarade na teret poslodavca i druge javne dažbine. Ovi rashodi uključeni su u poziciju "Ostali rashodi" u bilansu uspeha.

(j) Finansijska sredstva i obaveze

(i) Priznavanje i početno vrednovanje

Banka vrši početno priznavanje finansijskih sredstava i obaveza na datum poravnanja.

Finansijsko sredstvo ili obaveza se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju ili izdavanju, osim za finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha, u čije se početno vrednovanje ne uključuju ovi troškovi.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(ii) Klasifikacija

Banka klasifikuje svoja finansijska sredstva i obaveze u sledeće kategorije:

- krediti i potraživanja;
- ulaganja koja se drže do dospeća;
- finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Videti računovodstvene politike 3(m), 3(n), 3(o) i 3(p).

Banka klasifikuje finansijske obaveze kao obaveze koje se mere po amortizovanoj vrednosti ili kao obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Videti računovodstvenu politiku 3(u).

(iii) Prestanak priznavanja

Finansijska sredstva

Banka prestaje da priznaje finansijsko sredstvo kada su ugovorena prava na tokove gotovine datog finansijskog sredstva istekla ili kada Banka prenese finansijsko sredstvo transakcijom u kojoj se na kupca prenose suštinski svi rizici i koristi vlasništva nad sredstvom ili u kojoj ni ne prenosi ni ne zadržava rizike i koristi proizašle iz vlasništva ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom.

Po prestanku priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva (ili knjigovodstvene vrednosti alocirane na deo sredstva koji je prenet) i zbira primljene naknade (uključujući novo pribavljeno sredstvo umanjeno za eventualnu novo preuzetu obavezu) i eventualnih kumulativnih dobitaka ili gubitka koji su prethodno bili priznati u okviru ostalog ukupnog rezultata priznaje se u bilansu uspeha.

Banka obavlja transakcije kojima vrši prenos sredstava priznatih u bilansu stanja, gde zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi ili njihov deo od prenesenih sredstava. Ako Banka zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi onda ne dolazi do prestanka priznavanja sredstva. Prenos sredstava sa zadržavanjem svih ili suštinski svih rizika i koristi uključuje, na primer, repo transakcije.

Kada se sredstva prodaju trećim licima sa istovremenim svopom ukupne stope prinosa na prenetu sredstva, transakcija se računovodstveno obuhvata kao osigurana finansijska transakcija slično repo transakcijama s obzirom da Banka zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad takvim sredstvom.

Kod transakcija u kojima Banka, niti zadržava, niti prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom, a zadržava kontrolu nad sredstvom, Banka nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj se njena povezanost sa sredstvom nastavlja, a koja se određuje na osnovu njene izloženosti promenama u vrednosti prenesenog sredstva.

Finansijske obaveze

Banka prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada je ugovorna obaveza izmirena, ukinuta ili istekla.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(iv) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo kada Banka ima zakonsko pravo da netira priznate iznose i kada ima nameru da izmiri obaveze na neto osnovi ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju po neto principu samo u slučajevima kada je to dozvoljeno prema MSFI ili za prihode i rashode koji nastaju po osnovu grupe sličnih transakcija, kao što su transakcije koje Banka ima po osnovu trgovanja.

(v) Merenje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili obaveze je iznos po kojem se sredstva ili obaveze naknadno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju primenom metoda efektivne kamatne stope na razliku između početno priznate vrednosti i vrednosti na dan dospeća instrumenta, umanjenu za obezvređenje.

(vi) Merenje po fer vrednosti

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum odmeravanja pod tekućim tržišnim uslovima bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja.

Kada god je moguće, Banka meri fer vrednost upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije pod tržišnim uslovima.

U slučaju da tržište za finansijske instrumente nije aktivno, Banka određuje fer vrednost upotrebom metodologije procene. Metodologije procene uključuju transakcije po tržišnim uslovima između upućenih, voljnih strana (ako su dostupne), pozivanje na postojeću fer vrednost ostalih instrumenata koji su suštinski isti, analizu diskontovanih tokova gotovine i druge alternativne metode. Odabrana metodologija procene maksimalno koristi tržišne podatke, zasniva se u najmanjoj mogućoj meri na procenama koje su specifične za Banku, a uključuje sve faktore koje učesnici na tržištu smatraju značajnim za definisanje cene, i u skladu je sa prihvaćenim ekonomskim metodologijama za određivanje cene finansijskih instrumenata.

Ulazni podaci za metode procene razumno odražavaju tržišna očekivanja i faktore rizika prinosa koji su sadržani u finansijskom instrumentu. Banka podešava metode procene i testira njihovu ispravnost upotrebom cena iz utvrdivih postojećih transakcija na tržištu za iste instrumente, na osnovu drugih dostupnih utvrdivih tržišnih podataka.

Sredstva i duge pozicije se mere po ponuđenoj ceni, a obaveze i kratke pozicije se mere po traženoj ceni. Kada Banka ima poziciju sa netiranjem rizika, srednje tržišne cene se koriste za merenje netiranja rizičnih pozicija, dok se usklađivanja po ponuđenoj ili traženoj ceni primenjuje samo na neto otvorene pozicije. Fer vrednost odražava kreditni rizik instrumenta i uključuje korekcije koje odražavaju kreditni rizik Banke i druge ugovorne strane, gde je to relevantno. Procene fer vrednosti zasnovane na modelima procene se koriguju za sve ostale faktore, kao što su rizik likvidnosti ili modeli neizvesnosti, u meri u kojoj Banka smatra da treća lica učesnici na tržištu mogu da ih uzmu u obzir prilikom određivanja cene transakcije.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(vi) Merenje po fer vrednosti (nastavak)

Najbolji dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je cena ostvarena u transakciji, tj. fer vrednost nadoknade koja je data ili primljena. Međutim, ako je fer vrednost datog instrumenta dokazana poređenjem sa drugim utvrdivim postojećim transakcijama na tržištu za iste instrumente (tj. bez modifikovanja ili preformulisanja) ili je zasnovana na metodi procene čije promenljive uključuju samo podatke koji su utvrdivi na tržištu, u tom slučaju se razlika priznaje u bilansu uspeha prilikom početnog priznavanja instrumenta. U suprotnom, razlika se ne priznaje odmah u bilansu uspeha, već tokom trajanja instrumenta na odgovarajućoj osnovi, ili kada se instrument otkupi, prenese ili proda ili kada fer vrednost postane utvrdiva.

(vii) Identifikacija i merenje obezvređenja

Na svaki datum izveštavanja, Banka procenjuje da li postoje objektivni dokazi da su finansijska sredstva koja nisu vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspeha obezvređena. Finansijsko sredstvo ili grupa sredstava su obezvređeni ukoliko objektivni dokazi umanjenja vrednosti nedvosmisleno ukazuju na nastanak događaja gubitka nakon početnog priznavanja sredstva, kao i da taj događaj ima uticaj na buduće tokove gotovine datog sredstva koji se može pouzdano proceniti.

Objektivni dokazi umanjenja vrednosti finansijske imovine (uključujući vlasničke hartije od vrednosti) mogu obuhvatiti značajne finansijske teškoće dužnika ili emitenta, docnju ili neizvršenje obaveza od strane dužnika, reprogramiranje kredita ili plasmana od strane Banke pod uslovima koje Banka u normalnim okolnostima ne bi razmatrala, indikacije da se protiv dužnika ili emitenta pokreće stečajni postupak, nestanak aktivnog tržišta za određenu hartiju od vrednosti ili drugi utvrdivi podaci koji se odnose na grupu sredstava, kao što su nepovoljne promene kreditnog statusa dužnika emitenta u okviru grupe ili ekonomski uslovi koji se podudaraju sa neizvršenjem obaveza u okviru grupe. Takođe, za ulaganja u vlasničke instrumente značajno ili kontinuirano smanjenje fer vrednosti instrumenta ispod nabavne vrednosti smatra se objektivnim dokazom obezvređenja.

Banka razmatra dokaze o obezvređenju kredita i potraživanja, kao i hartija od vrednosti koje se drže do dospeća, kako na nivou pojedinačnog sredstva, tako i na grupnom nivou. Svi pojedinačno značajni krediti i plasmani, kao i hartije od vrednosti koje se drže do dospeća se pojedinačno procenjuju u cilju utvrđivanja obezvređenja. Svi pojedinačno značajni krediti i potraživanja, kao i hartije od vrednosti koje se drže do dospeća za koje se ustanovi da nisu pojedinačno obezvređeni naknadno se grupno procenjuju da bi se utvrdilo obezvređenje koje je nastalo ali nije identifikovano. Krediti i potraživanja i hartije od vrednosti koje se drže do dospeća koji nisu pojedinačno značajni predmet su grupne procene obezvređenja grupisanjem kredita i potraživanja i hartija od vrednosti koje se drže do dospeća po sličnim karakteristikama.

U procenjivanju grupnog obezvređenja Banka koristi statističke modele istorijskih kretanja u verovatnoći neizvršenja, vremenu naplate i iznosa nastalog gubitka, korigovanih za procenu rukovodstva o tome da li su tekući ekonomski i kreditni uslovi takvi da postoji verovatnoća da stvarni gubici mogu biti veći ili manji od onih na koje ukazuju istorijski modeli. Stopa neizvršenja, stopa gubitka i očekivano vreme budućeg povraćaja redovno se porede sa stvarnim rezultatima da bi se ustanovilo da li su odgovarajući.

Gubici usled obezvređenja sredstava koja se evidentiraju po amortizovanoj vrednosti se mere kao razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i sadašnje vrednosti budućih procenjenih tokova gotovine diskontovanih upotrebom originalne efektivne kamatne stope datog sredstva. Gubici se priznaju u bilansu uspeha, a reflektuju se na računima ispravke vrednosti. Kada događaji nakon bilansa stanja utiču na smanjenje iznosa gubitka po osnovu obezvređenja, takvo smanjenje gubitka evidentira se kroz bilans uspeha.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(vii) Identifikacija i merenje obezvređenja (nastavak)

Gubici usled obezvređenja hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju priznaju se prenosom kumulativnog gubitka koji je priznat u ostalom ukupnom rezultatu u bilans uspeha kroz korektivnu reklasifikaciju. Kumulativni gubitak koji je reklasifikovan sa ostalog ukupnog rezultata na bilans uspeha je razlika između nabavne cene umanjene za otplate glavnice i amortizaciju s jedne i tekuće fer vrednosti umanjene za eventualni gubitak usled obezvređenja prethodno priznat u bilansu uspeha. Promene u rezervisanjima za gubitke po osnovu obezvređenja koje se pripisuju vremenskoj vrednosti novca uključene su u prihode od kamata.

Kada utvrdi da su određeni krediti i plasmani, kao i ulaganja u hartije od vrednosti nenaplativi, Banka ih otpisuje. Otpis plasmana predstavlja prestanak priznavanja plasmana u bilansu pri čemu se razlikuje otpis plasmana bez otpusta duga i otpis plasmana sa otpustom duga. Otpis plasmana bez otpusta duga vrši se u slučajevima kada Banka proceni da plasman neće biti naplaćen, ali se Banka ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu plasmana, osim dela zakonske zatezne kamate na čije obračunavanje bi Banka imala pravo i nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali sa čijim obračunavanjem Banka odlučuje da prestane nakon sprovedenja navednog otpisa. U tim slučajevima, prestaje se sa priznavanjem plasmana u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansu. Otpis plasmana sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Banka proceni da plasman nije naplativ i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog. U tim slučajevima, prestaje se sa priznavanjem plasmana u bilansu bez bilo kakvog daljeg evidentiranja.

(k) Gotovina i sredstva kod centralne banke

Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju gotovinu u blagajni, žiro račun Banke, ostala novčana sredstva i obaveznu rezervu kod centralne banke u stranoj valuti. Gotovina i sredstva kod centralne banke su iskazani po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

Za potrebe sastavljanja izveštaja o tokovima gotovine, pod gotovinom se smatraju i sredstva na računima kod stranih banaka, dok se sredstva obavezne rezerve kod centralne banke u stranoj valuti ne uključuju.

(l) Derivati koji se drže radi zaštite od rizika i računovodstvo hedžinga

Derivati koji se drže radi zaštite od rizika obuhvataju sva derivativna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao sredstva ili obaveze kojima se trguje. Derivati koji se drže radi upravljanja rizicima se vrednuju po fer vrednosti i iskazuju u bilansu stanja.

Banka označava određene derivativne instrumente kao instrumente zaštite od rizika u kvalifikovanom hedžing odnosu. Prilikom početnog određivanja hedžinga, Banka formalno dokumentuje odnos između instrumenta zaštite i stavke koja se štiti, što uključuje i cilj upravljanja određenim rizikom i strategiju preduzimanja zaštite kao i metod koji će primeniti u oceni efektivnosti zaštite. Banka ocenjuje i prilikom početnog određivanja hedžinga i kontinuirano nakon toga da li se očekuje da instrument zaštite bude visoko efektivan u kompenzovanju promena u fer vrednosti ili tokovima gotovine određene stavke pod zaštitom tokom perioda za koji je hedžing naznačen i da li se ostvareni rezultati efektivnosti svakog naznačenog odnosa zaštite kreću od 80% do 125%.

(i) Hedžing fer vrednosti

Kada je derivat označen kao instrument zaštite od promene fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze koja bi mogla da utiče na rezultat, promene u fer vrednosti derivata se priznaju direktno u bilansu uspeha zajedno sa promenama fer vrednosti stavke koja se štiti, a koje su posledica rizika od kojeg se stavka štiti.

Ako su predmet hedžinga samo određeni rizici koji se mogu pripisati stavki hedžinga, priznate promene fer vrednosti stavke hedžinga koje nisu u vezi sa rizikom koji je predmet hedžinga se priznaju u skladu sa politikama Banke za vrednovanje finansijskih instrumenata u zavisnosti od klasifikacije instrumenata.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(m) Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim otplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu i koja Banka ne namerava da proda odmah ili u bliskoj budućnosti. Nastaju kada Banka direktno obezbedi novčana sredstva ili pruži usluge dužniku bez namere da trguje potraživanjem. Kredit i potraživanja se sastoje od plasmana odobrenih bankama i plasmana datih klijentima.

Kredit i potraživanja se inicijalno mere po fer vrednosti uvećanoj za direktne transakcione troškove, a naknadno po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope. Amortizovana vrednost se obračunava uzimajući u obzir sve troškove izdavanja kao i popuste ili premije prilikom izmirenja.

Kredit i potraživanja se iskazuju u neto iznosu umanjenom za pojedinačnu i grupnu ispravku vrednosti. Pojedinačna i grupna ispravka vrednosti se formiraju umanjenjem knjigovodstvene vrednosti kredita i potraživanja kod kojih je identifikovano obezvređenje da bi se njihova knjigovodstvena vrednost svela na nadoknadi iznos. Ako se u narednom periodu iznos gubitaka usled obezvređenja smanji i to smanjenje se odnosi na događaj koji je nastao nakon što je obezvređenje priznato (kao što je poboljšanje kreditnog rejtinga dužnika), prethodno priznat gubitak usled obezvređenja se ukida korigovanjem računa ispravke vrednosti. Ukinuti iznos se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije "Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki".

(n) Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Finansijska sredstva koje se drže do dospeća su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospeća, za koje Banka ima nameru i mogućnost da ih drži do roka dospeća, a koja nisu iskazana kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva koje se drže do dospeća se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope. U slučaju da dođe do prodaje značajnog dela finansijskih sredstava koja se drže do dospeća, cela kategorija će biti reklasifikovana u sredstva raspoloživa za prodaju, odnosno Banka neće biti u mogućnosti da izvrši ponovnu klasifikaciju finansijskih sredstava koja se drže do dospeća, ni u tekućem, ni u naredna dva izveštajna perioda. Međutim, prodaja i reklasifikacija u nekom od navedenih slučajeva neće ugroziti reklasifikaciju:

- prodaja ili reklasifikacija su izvršene neposredno pre roka dospeća tako da promene tržišne kamatne stope ne bi imale značajan efekat na fer vrednost finansijskog sredstva;
- prodaja ili reklasifikacija su izvršene nakon što je Banka naplatila najveći deo ili ceo originalni iznos glavnice sredstva i
- prodaja ili reklasifikacija su posledica pojedinačnih događaja za koje se ne očekuje da će se ponoviti, odnosno događaja koji nisu pod kontrolom Banke i kao takvi se nisu mogli predvideti u razumnoj meri.

(o) Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha su finansijska sredstva klasifikovana kao sredstva namenjena trgovanju ili koja su prilikom početnog priznavanja naznačena od strane Banke kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju su sredstva koja su stečena ili nastala prvenstveno radi prodaje ili kupovine u bliskoj budućnosti, koja su deo portfolija finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koja postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobiti ili su to derivati.

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha se vrednuju po fer vrednosti. Promene fer vrednosti se prikazuju u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(p) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju ili koja nisu klasifikovana ni u jednu drugu kategoriju finansijskih sredstava. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, a mogu biti prodana zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Nekotirane akcije čija se fer vrednost ne može pouzdano utvrditi predstavljaju izuzetak i iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za eventualne ispravke vrednosti. Ispravke vrednosti se priznaju na teret bilansa uspeha, kao razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine. Sva ostala finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se iskazuju po fer vrednosti.

Prihodi od kamata po osnovu dužničkih instrumenata koji su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju priznaju se u bilansu uspeha primenom metoda efektivne kamatne stope. Prihode od dividendi po osnovu vlasničkih hartija koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju Banka priznaje kada je utvrđeno pravo Banke na dividendu. Prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika koji nastaju po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju priznaju se u okviru bilansa uspeha. Gubici po osnovu obezvređenja se priznaju u bilansu uspeha.

Ostale promene fer vrednosti se priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata do trenutka prodaje ili obezvređenja hartije od vrednosti, kada se kumulirani dobiti i gubici, prethodno priznati u okviru ostalog ukupnog rezultata, reklasifikuju i iskazuju u okviru pozicije "Neto dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju" u bilansu uspeha.

Nederivatna finansijska sredstva se mogu reklasifikovati iz kategorije sredstava raspoloživih za prodaju u kategoriju kredita i potraživanja u slučaju kada zadovolje kriterijume definisane za tu kategoriju i ukoliko Banka ima nameru i mogućnost da ta sredstva drži u doglednom vremenskom periodu u budućnosti ili do njihovog dospeća.

(q) Nekretnine, postrojenja i oprema

(i) Priznavanje i merenje

Nekretnine i oprema se vrednuju po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja.

Nabavna vrednost uključuje i zavisne troškove nabavke sredstava.

Kupljeni softver koji je neophodan za funkcionalnost opreme za koju je namenjen kapitalizuje se kao deo te opreme. Kada delovi istog osnovnog sredstva imaju različit korisni vek upotrebe, računovodstveno se obuhvataju kao odvojena sredstva (glavne komponente) nekretnina i opreme. Dobiti ili gubici nastali otuđenjem nekretnina i opreme utvrđuju se kao razlika između priliva ostvarenih njihovom prodajom i njihove knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u neto iznosu u okviru ostalih prihoda ili rashoda.

(ii) Naknadni troškovi

Naknadni troškovi se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomski koristi od takvih izdataka priticati u Banku.

Troškovi zamene dela osnovnog sredstva kapitalizuju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim delom priticati u Banku i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Troškovi redovnog servisiranja osnovnih sredstva priznaju se u bilansu uspeha u trenutku nastanka.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(q) Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

(iii) Amortizacija

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec kada su ova sredstva raspoloživa za upotrebu. Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja svake stavke nekretnina i opreme pošto se na taj način najverodostojnije odražava očekivani obrazac potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u datom sredstvu. Sredstva pribavljena putem lizinga se amortizuju tokom perioda trajanja lizinga ili korisnog ekonomskog veka upotrebe, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Stope amortizacije primenjene u tekućem i uporednom periodu su sledeće:

Opis	Procenjeni korisni vek (u godinama)	Minimalna godišnja stopa %
Građevinski objekti	Maksimalno 50	2%
Nameštaj	Maksimalno 25	4%
Elektronski sistemi	Maksimalno 15	6,67%
Ostalo	Maksimalno 10	10%

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno.

(r) Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja obuhvataju softver, licence i ostalu nematerijalnu imovinu.

Nematerijalna ulaganja stečena kupovinom se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna sredstva se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi sadržane u konkretnom sredstvu na koje se odnose. Svi ostali izdaci predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja date stavke nematerijalnih ulaganja, počev od datuma kada je ulaganje raspoloživo za upotrebu. Procenjeni korisni vek nematerijalnih ulaganja iznosi 5 godina, a amortizaciona stopa iznosi 20%, osim za ulaganja čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se amortizacija vrši u rokovima predviđenim ugovorom. Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno.

(s) Lizing – Banka kao korisnik lizinga

Lizing u kome Banka preuzima suštinski sve rizike i koristi od vlasništva klasifikuje se kao finansijski lizing. Prilikom početnog priznavanja sredstvo pribavljeno putem lizinga se vrednuje po nižoj od fer vrednosti i sadašnje vrednosti minimalnih rata lizinga. Nakon početnog priznavanja, sredstvo se evidentira u skladu sa računovodstvenom politikom koja se primenjuje na to sredstvo.

Sredstva koja se drže u nekoj drugoj vrsti zakupa klasifikuju se kao operativni lizing i ne priznaju se u bilansu stanja Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(t) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje nagoveštaji koji ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadiivi iznos sredstva. Nematerijalna ulaganja sa neograničenim korisnim vekom upotrebe se analiziraju u cilju utvrđenja eventualnog obezvređenja jednom godišnje. Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu i nadoknadivog iznosa tog sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu.

Nadoknadiiva vrednost sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu je vrednost u upotrebi ili fer vrednost umanjena za troškove prodaje, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procene vrednosti u upotrebi, procenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrednosti primenom diskontne stope pre opozivanja koja odražava sadašnju tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i rizike specifične za to sredstvo ili jedinicu koja generiše gotovinu.

Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva i nadoknadivog iznosa tog sredstva i priznaje se u bilansu uspeha.

Gubici po osnovu obezvređenja iz prethodnih perioda se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li je došlo do smanjenja gubitaka ili da oni više ne postoje. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida u slučaju da je došlo do promene pretpostavki korišćenih za utvrđivanje nadoknadiive vrednosti sredstva. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida samo do iznosa do kojeg knjigovodstvena vrednost sredstva ne prelazi knjigovodstvenu vrednost koja bi bila utvrđena, umanjena za ispravku vrednosti, u slučaju da nije bilo priznavanja gubitka po osnovu obezvređenja.

(u) Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze

Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze predstavljaju osnovni izvor finansiranja Banke.

Banka klasifikuje instrumente kapitala kao obaveze ili vlasničke instrumente u skladu sa suštinom ugovornih odredbi konkretnog instrumenta.

Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji im se mogu direktno pripisati, dok se nakon početnog priznavanja, vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metode efektivne kamatne stope.

(v) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u slučaju kada se očekuje da će Banka, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, koja se može pouzdano utvrditi i za čije izmirenje je neophodan odliv resursa, koji predstavljaju ekonomsku korist za Banku. Rezervisanje se utvrđuje diskontovanjem očekivanih budućih novčanih odliva, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i, po potrebi, rizika specifičnih za datu obavezu. Banka ne vrši diskontovanje očekivanih budućih novčanih odliva za koje se, prema najboljim procenama, očekuje da će nastati u kratkom roku.

(x) Finansijske garancije

Finansijske garancije predstavljaju ugovore po kojima je Banka u obavezi da izvrši naznačeno plaćanje u vidu isplate držaocu za gubitak koji je pretrpeo zato što naznačeni dužnik nije izvršio blagovremeno plaćanje odnosno činjenje u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

Obaveze po osnovu finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrednosti i početna fer vrednost se amortizuje u toku trajanja finansijske garancije, u skladu sa uslovima ugovora. Obaveza po osnovu finansijske garancije se naknadno evidentira po amortizovanoj vrednosti ili po sadašnjoj vrednosti najbolje procene svih budućih plaćanja (kada je plaćanje po garanciji verovatno), u zavisnosti od toga koji je iznos veći. Finansijske garancije su prikazane u okviru potencijalnih obaveza.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(y) Naknade zaposlenima

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je u obavezi da plaća obaveze državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

U skladu sa Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročna rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, iskazana na dan 31. decembra 2017. godine predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmeravanjem uz korišćenje pretpostavki kao što su tablice smrtnosti, stope fluktuacije i invalidnosti, projektovana godišnja stopa rasta zarada od 2,5%, godišnja diskontna stopa od 5% uz očekivanu stopu inflacije od 2%, a takođe i tablice iščekavanja sastavljene od strane aktuara. Pored toga, Banka je u 2017. godini izvršila ukalkulisavanje troškova za neiskorišćene dane godišnjeg odmora.

(z) Investicije u zavisna društva

Zavisno društvo je onaj entitet nad kojim Banka ima kontrolu. Kontrola je uspostavljena kada je Banka izložena ili ima prava na varijabilne prinose po osnovu učešća u pravnom licu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala. Investicije u zavisna društva se inicijalno vrednuju po nabavnoj vrednosti. Na svaki datum izveštavanja, Banka procenjuje da li postoje objektivni dokazi da su investicije u zavisna društva obezvređene. Gubici usled obezvređenja priznaju se u bilansu uspeha.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

(a) Uvod i pregled

Banka je u svom poslovanju naročito izložena sledećim rizicima:

- Kreditnom riziku, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke, kao i rizik druge ugovorne strane;
- Riziku koncentracije, koji posebno uključuje rizike izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica;
- Riziku likvidnosti;
- Tržišnim rizicima (kamatni rizik, devizni rizik i ostali);
- Operativnom riziku;
- Riziku ulaganja banke;
- Strateškom riziku;
- Riziku usklađenosti poslovanja banke
- Riziku od pranja novca i finansiranja terorizma.

Kreditni rizik predstavlja rizik potencijalno negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza prema Banci od strane dužnika. Kreditni rizik uključuje i povezane rizike koji predstavljaju verovatnoću da će doći do negativnih posledica po finansijski rezultat i kapital Banke zbog:

- rezidualnog rizika – koji se ogleda u činjenici da su tehnike ublažavanja kreditnog rizika nedovoljno efikasne u odnosu na predviđanja ili njihova primena ne utiče dovoljno na smanjenje rizika kojima je Banka izložena;
- rizika smanjenja vrednosti potraživanja – umanjena je vrednost kupljenog potraživanja zbog novčanih ili nenovčanih obaveza bivšeg kreditora prema dužniku;
- rizika izmirenja/ispоруke – neizmirene transakcije ili druga ugovorna strana nije izvršila svoj deo pogodbe u transakciji ili izmirenju monetarnih obaveza prema uslovima date transakcije;
- rizika druge ugovorne strane – druga ugovorna strana nije izvršila svoj deo pogodbe u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije ili izmirenja monetarnih obaveza prema uslovima date transakcije.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)****(a) Uvod i pregled (nastavak)**

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke prouzrokovan nemogućnošću Banke da ispuni svoje obaveze kao rezultat povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili nemogućnosti obezbeđivanja novih izvora finansiranja ili poteškoća u pretvaranju aktive u likvidna sredstva usled poremećaja na tržištu.

Tržišni rizik obuhvata rizik kamatne stope, devizni rizik i ostale tržišne rizike. Kamatni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena u kamatnim stopama. Devizni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena deviznog kursa. Ostali tržišni rizici obuhvataju rizik promene cena vlasničkih hartija od vrednosti, rizik promene cena dužničkih hartija od vrednosti i rizik izmirenja/isporuke.

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled ljudskih grešaka, neadekvatnih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nepredvidljivih spoljašnjih događaja.

Okvir za upravljanje rizicima

Najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima kao delu sistema unutrašnjih kontrola ima Upravni odbor Banke, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje ključnim vrstama rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, Upravni odbor daje prethodnu saglasnost za izloženost Banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% kapitala Banke. Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Banke pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika i obezbeđivanjem njihove primene. Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Banke obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Banka ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Sektor za upravljanje rizicima.

Sektor za upravljanje rizicima organizovan je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad pet direkcija: Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, Direkcije za kreditna odobrenja za privredu, Direkcije za kreditne poslove sa stanovništvom, Direkcije za problematične plasmane privredi i Direkcije za finansijski i operativni rizik. Sve direkcije direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je isključivo zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Direkcija interne revizije

Direkcija interne revizije obavlja svoje aktivnosti na bazi godišnjeg plana i strateškog petogodišnjeg plana odobrenog od strane Upravnog odbora. Učestalost vršenja interne revizije (učestalost ili dužina revizije) određenog poslovnog segmenta može da varira od jedne do pet godina i direktno zavisi od nivoa procenjenog rizika. Direkcija interne revizije redovno prati implementaciju preporuka (akcionih planova) u izveštajima interne revizije i izveštajima Izvršnom odboru, Odboru za reviziju i Upravnom odboru, kao i sva potencijalna kašnjenja u implementaciji mera.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik

Kreditni proces u Banci zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju sektori koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih direkcija u okviru Sektora za upravljanje rizicima koje se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „čtetvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi u segmentu poslova sa stanovništvom, malim i srednjim privrednim društvima, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljenja postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „čtetvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

Banka u cilju adekvatnog i pravovremenog upravljanja rizicima u oblasti kreditiranja primenjuje sledeća interna akta: Pravilnik o upravljanju rizicima, Pravilnik o nadležnostima u kreditnim poslovima, dokumente kojima se uređuju pravila dodele kreditnog rejtinga, Poslovnik o radu kreditnog odbora, Politiku za ublažavanje kreditnog rizika, Politiku za procene vrednosti nepokretnosti, Pravila za upravljanje restrukturiranim i spornim klijentima – pravnim licima, Pravilnik o obračunu rezervisanja prema MRS/MSFI i druga akta. Cilj Banke je da se definisanjem procedura i odgovornosti pojedinaca u procesu upravljanja rizicima zaštiti, ali i optimizuje nivo preuzetih rizika.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određenje prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija.

Banka takođe uzima u obzir analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma pri odlučivanju o preuzimanju kreditnog rizika.

Ovlašćenja, odgovornosti i nadležnosti lica uključenih u sistem upravljanja rizicima Banke definisani su Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima. Prilikom donošenja odluka u oblasti kreditiranja, nezavisno od nivoa odlučivanja poštuje se princip tzv. „čtetvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da za svaki zahtev postoje dve strane koje se međusobno proveravaju - ona koja predlaže i ona koja odobrava određeni plasman.

Izveštavanje o kreditnom riziku

Banka upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija Banke obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturalnih karakteristika portfolija
3. Kontinuiran monitoring kreditnog rizika
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja o nivou kreditnog rizika

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki), kao i posebne i potrebne rezerve za procenjene gubitke, obračunatih u skladu sa Odlukom o klasifikaciji i relevantnim internim aktima Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Banke u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD)
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD)
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD).

Banka koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom. Banka interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI), čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktom Banke.

U cilju ispunjavanja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

Limiti

Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

U skladu sa regulativom NBS, ukupan iznos izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica ne može biti veći od 25% ukupnog obračunskog kapitala Banke, nakon primene propisanih odbitnih stavki. Zbir svih izloženosti koje prelaze 10% kapitala Banke ne može biti veći od 400% kapitala Banke. Ukupna izloženost prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica koji prelazi 10% kapitala Banke mora biti odobrena od strane Upravnog odbora.

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija koriste se sledeći izveštaji:

Izveštaj	Odgovoran organizacioni deo	Periodika	Kreditni odbor	Izvršni odbor	Odbor za reviziju	Upravni odbor
CRO izveštaj/SB prezentacija	CFO/Direkcija za strateško upravljanje rizicima	kvartalno (ili češće)	-	+	+	+
Credit Risk Dashboard	Odeljenje za kontrolu kreditnog rizika	mesečno***	-	-	-	-
Izveštaj o kreditnom portfoliju	Sektor za upravljanje rizicima	kvartalno	+	+	-	-

*izveštaj se prezentuje na razmatranje i analizu, pre finalne prezentacije na Upravnom odboru

**izveštaj se dostavlja Kreditnim odborima nakon što je predstavljen Izvršnom odboru

***predefinisana forma izveštaja se mesečno ažurira u skladu sa dostupnošću najnovijih obračunskih podataka. Izveštaj je stavljen na raspolaganje Direktorima Sektora za upravljanje rizicima i direktorima direkcija i odeljenja u okviru CRO funkcije.

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužena je Direkcija za strateško upravljanje rizicima i kontrolu. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- pregled statusa najbitnijih aktivnosti Sektora za upravljanje rizicima
- podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija
- podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izveštaji (nastavak)

- osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti.

Credit Risk Dashboard platforma se ažurira na mesečnom nivou od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu i po potrebi dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Sektor za upravljanje rizicima, kao i direktorima svih direkcija u okviru tog Sektora. Podaci su dati na nivou subsegmentata (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- strukturu plasmana (vrsta i valuta)
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke)
- PD i LGD po segmentima
- troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec)
- trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Izveštaj o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview) sastavlja se na kvartalnom nivou i prezentuje Izvršnom odboru Banke, a nakon toga se dostavlja i Kreditnim odborima Banke radi informacije. U pripremi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Sektora za upravljanje rizicima u čijoj je nadležnosti upravljanje kreditnim rizikom. Između ostalog, izveštaj obuhvata sledeće informacije:

- detaljne podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija, ukupno i po segmentima
- podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke, distribuciju portfolija po rejtingima itd.
- pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti
- status portfolija i pregled ključnih aktivnosti i rezultata prema internoj klasifikaciji portfolija (Standard, WL, Restructuring, Workout)
- podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima.

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad-hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Banku, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Banka sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku

Naredna tabela prikazuje maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku, po vrstama finansijskih instrumenata:

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (napomena 20)		Finansijska sredstva koja se drže do dospeća (napomena 23)		Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 24)		Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 25)		Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju (napomena 21)		Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (napomena 22)		Ostala sredstva (napomena 33)		Vanbilansne stavke	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
U hiljadama dinara																
Pojedinačna ispravka vrednosti																
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	623	-	-	1.833.363	6.194.783	-	-	-	-	14.724	97.176	3.084	5.154
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	91	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani*	-	-	-	-	7	6	10.588.175	14.398.550	-	-	-	-	30.170	139.650	213.576	369.075
Fizička lica>90 dana kašnjenja	-	-	-	-	-	-	1.398.583	4.034.605	-	-	-	-	3.076	92.780	724	1.209
Bruto plasmani	-	-	-	623	7	6	13.820.121	24.627.938	-	-	-	-	47.970	329.697	217.384	375.438
Ispravka vrednosti	-	-	-	623	7	3	8.083.030	14.704.396	-	-	-	-	31.869	315.567	126.577	99.508
Knjigovodstvena vrednosti	-	-	-	-	-	3	5.737.091	9.923.542	-	-	-	-	16.101	14.130	90.807	275.930
Grupna ispravka vrednosti																
Pravna lica, rejting 1-6	38.226	43.692	70.179	43.526	11.834.160	20.313.536	147.265.403	119.587.854	-	-	2.120.222	2.583.082	72.120	290.332	134.431.232	110.501.685
Pravna lica, rejting 7	-	-	-	-	-	-	5.158.399	6.095.293	-	-	-	-	2.438	618	3.675.251	5.970.505
Pravna lica, rejting 8	-	-	9.355	-	-	-	458.097	3.095.824	-	-	-	-	499	521	41.710	367.794
Fizička lica<90 dana kašnjenja	-	-	-	-	-	-	75.224.008	63.846.878	-	-	-	-	388	482	1.575.544	1.619.058
Bruto plasmani	38.226	43.692	79.534	43.526	11.834.160	20.313.536	228.105.907	192.625.849	-	-	2.120.222	2.583.082	75.445	291.953	139.723.737	118.459.042
Ispravka vrednosti	196	775	1.648	569	8.510	31.377	1.290.680	1.285.862	-	-	-	-	543	559	198.264	197.727
Knjigovodstvena vrednosti	38.030	42.917	77.886	42.957	11.825.650	20.282.159	226.815.227	191.339.987	-	-	2.120.222	2.583.082	74.902	291.394	139.525.473	118.261.315
Knjigovodstvena vrednosti aktive sa dodeljenim rejtingom	38.030	42.917	77.886	42.957	11.825.650	20.282.162	232.552.318	201.263.529	-	-	2.120.222	2.583.082	91.003	305.524	139.616.280	118.537.245
Knjigovodstvena vrednosti aktive bez dodeljenog rejtinga	29.622.987	28.042.349	-	-	-	-	789	57.583	2.281.049	2.315.317	80.051.414	73.737.582	886.724	562.144	-	-
Ukupna knjigovodstvena vrednost	29.661.017	28.085.266	77.886	42.957	11.825.650	20.282.162	232.553.107	201.321.112	2.281.049	2.315.317	82.171.636	76.320.664	977.727	867.668	139.616.280	118.537.245

* Kategorija "Pravna lica - restrukturirani plasmani" uključuje klijente sa internim rejtingom 8- čija ispravka vrednosti nije pojedinačna već je formirana grupno.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Implementacija bazelskih standarda

U oblasti primene bazelskih standarda težište aktivnosti bilo je prvenstveno na potvrdi prediktivne moći interno razvijenih rejting modela koji su u upotrebi, kao i odgovarajućih parametara kreditnog rizika za segmente: pravnih lica, fizičkih lica, preduzetnika i malih preduzeća. U toku 2017. godine urađena je interna validacija interno razvijenih rejting modela i parametara kreditnog rizika, čime je potvrđena njihova prediktivna moć i kalibrisanost u odnosu na identifikovani nivo rizika u dosadašnjem poslovanju. U odnosu na preporuke interne validacije unapređena je kalibracija PD modela za segment poslovanja sa preduzetnicima i malim preduzećima. U toku 2017. godine Banka je implementirala u punom obimu Bazel III standarde za izveštavanje prema Narodnoj banci Srbije, dok je izveštavanje prema Bazel III standardima prema UniCredit Grupi aktuelno još od 2014. godine.

Interni rejting sistem (rejting skala)

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit Grupe i kao takva su jedinstvena za sve članice Grupe. Rejting sistem Banke je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Banka koristi Grupne rejting modele za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa.

Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Banci i da će otići u status neizvršenja. Za prve 24 podklase verovatnoća neizvršavanja obaveza (default) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizvršenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar” do „prihvatljiv”. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

Rejtinzi 8+ i 8- pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuju klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezervisanjem.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna ispravke vrednosti i rezervisanja

Postupak rezervisanja u skladu sa usvojenim Pravilnikom o obračunu rezervisanja prema MRS/MSFI, usvojenim pravilima Banke, sprovodi se u dva koraka:

- procena individualnog/posebnog rezervisanja (na nivou grupe ili na pojedinačnom nivou) za klijente kod kojih je već došlo do umanjenja vrednosti,
- procena umanjenja vrednosti na nivou portfolija za kredite za koje ne postoji dokaz o obezvređenju ili postoji ali još uvek nije identifikovan.

Pravila i principi za pojedinačnu ispravku vrednosti/rezervisanje

Finansijsko sredstvo je obezvređeno, a umanjenje vrednosti se pojavilo ukoliko postoji objektivni dokaz o obezvređenju koji proizilazi iz jednog ili više događaja nastalih nakon datuma inicijalnog priznavanja sredstva, a koji imaju uticaj na procenjene buduće novčane tokove tog finansijskog sredstva. Banka procenjuje najmanje jednom u tri meseca da li postoje objektivni dokazi obezvređenja finansijskog sredstva ili grupe sredstava. Ukoliko bilo koji takav dokaz postoji, Banka je dužna da izvrši obračun iznosa tog obezvređenja u cilju određivanja da li treba priznati gubitak po osnovu umanjenja vrednosti. Drugim rečima, ukoliko postoji bilo kakav dokaz o obezvređenju, Banka treba da proceni iznos koji može da se povрати za to sredstvo ili grupu sredstava i prizna gubitak po osnovu umanjenja vrednosti.

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente grupisane u kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti, na osnovu segmenta kom klijent pripada i ukupnog iznosa izloženosti na nivou klijenta. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima.

Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na nivou klijenta. Pojedinačno rezervisanje se procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući buduća umanjenja vrednosti koja nisu identifikovana kao nastala) diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora). Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno. U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je definisana u skladu sa internim aktima Banke. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti potraživanja, prvo se računa diskontovani novčani tok iz otplata glavnice, kamate ili bilo koji drugi novčani tok iz plasmana. Nakon toga, računa se diskontovani novčani tok iz neto ostvarive vrednosti sredstava obezbeđenja po datom plasmanu. Konačna neto sadašnja vrednost budućih novčanih tokova plasmana se poredi sa knjigovodstvenom vrednošću istog i određuje se iznos rezervisanja za gubitke po datom plasmanu koji se priznaju u bilansu uspeha.

Obračun rezervisanja za izloženosti sa umanjenjem vrednosti koje nisu klasifikovane kao individualno značajne vrši se na grupnoj osnovi grupisanjem klijenata sa statusom neizmirenja obaveza u homogene kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti. Prilikom definisanja homogenih kategorija, Banka primenjuje kriterijume korišćene za segmentaciju prilikom razvoja modela za izračunavanje stope gubitka usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD modela).

Pravila i principi za opšte rezervisanje

Prilikom obračuna rezervisanja za izloženosti kod kojih ne postoje objektivni dokazi obezvređenja, Banka primenjuje metod opšteg rezervisanja (IBNR). Prema ovom metodu, rezervisanje se obračunava ne samo za izloženosti za koje je identifikovan događaj koji vodi umanjenju vrednosti već i za izloženosti za koje su se događaji koji vode umanjenju vrednosti pojavili, ali još uvek nisu uočeni od strane Banke. Iako za ove plasmane ne postoje znaci umanjenja vrednosti, niti gubitak po osnovu kreditnog rizika na dan sastavljanja bilansa stanja, istorijski podaci nagoveštavaju da tokom vremena, za deo tih plasmana, ugovorne obaveze prema Banci neće biti izvršene.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)****(b) Kreditni rizik (nastavak)****Metodologija obračuna ispravke vrednosti i rezervisanja (nastavak)***Pravila i principi za opšte rezervisanje (nastavak)*

Metod opšteg rezervisanja se zasniva na konceptu očekivanog gubitka prema bazelskim standardima. Očekivani gubitak predstavlja prosečan gubitak po osnovu kreditnog portfolija u periodu od godinu dana i zavisi od parametara kreditnog rizika. Parametar koji povezuje koncept očekivanog gubitka sa metodom opšteg rezervisanja je period identifikacije nastalog gubitka (Loss confirmation Period - LCP). LCP predstavlja vremenski period izražen kao broj meseci između momenta kada se događaj koji je doveo do umanjenja vrednosti plasmana pojavio ili se mogao pojaviti i momenta kada je taj događaj uočen od strane Banke. Identifikacija samog događaja je vezana za ispunjenje definicije statusa neizmirenja obaveze.

Da bi se pokrio nastali (ali još neuočen) gubitak za deo kreditnog portfolija bez postojanja objektivnog dokaza obezvređenja plasmana, opšte rezervisanje se određuje kao proizvod očekivanog gubitka za period od godinu dana i LCP parametra izraženog u delovima godine. Vrednost LCP parametra je 12 meseci za klijente koji pripadaju segmentu pravnih lica, malih preduzeća, preduzetnika i fizičkih lica u skladu sa internom segmentacijom (Corporate i Retail) dok se za potraživanja prema bankama primenjuje LCP od 4 meseca, a u skladu sa rasponom preporučenim od strane UniCredit Grupe, koji se kreće od četiri do dvanaest meseci.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna ispravke vrednosti i rezervisanja (nastavak)

Naredna tabela prikazuje analizu bruto i neto problematičnih plasmana bankama i klijentima. Problematici plasmani su oni kod kojih je najmanje jedna rata otplate u kašnjenju više od 90 dana. Ovakvi plasmani se ispravljaju 100% nakon razmatranja očekivane naplate iz tokova gotovine iz poslovanja ili iz sredstava obezbeđenja.

U hiljadama dinara	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća (napomena 23)		Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 24)		Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 25)		Ostala sredstva (napomena 33)		Vanbilansne stavke	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto
31. decembar 2017.										
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	1.833.363	571.006	14.724	3.262	3.084	85
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	7	-	10.588.175	4.205.748	30.170	12.700	213.576	90.139
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	-	-	1.398.583	960.337	3.076	139	724	583
Ukupno	-	-	7	-	13.820.121	5.737.091	47.970	16.101	217.384	90.807
31. decembar 2016.										
Pravna lica, rejting 10	623	-	-	-	6.194.783	894.875	97.176	952	5.154	88
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	91	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	6	3	14.398.550	8.186.047	139.650	12.684	369.075	274.983
Fizička lica >90 dana kašnjenja	-	-	-	-	4.034.605	842.620	92.780	494	1.209	859
Ukupno	623	-	6	3	24.627.938	9.923.542	329.697	14.130	375.438	275.930

Starosna struktura dospelih, a neobezvređenih plasmana, na dan 31. decembra 2017. godine, prikazana je u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Dospeli do 30 dana	Dospeli od 31 do 60 dana	Dospeli od 61 do 90 dana	Dospeli preko 90 dana	Ukupno
Kredit i potraživanja od komitenata					
Bruto vrednost	7.298.141	872.187	211.591	-	8.381.919
Ispravka vrednosti	(89.528)	(21.321)	(10.847)	-	(121.695)
Neto knjigovodstvena vrednost	7.208.613	850.866	200.744	-	8.260.224

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)****(b) Kreditni rizik (nastavak)***Sredstva obezbeđenja - kolaterali*

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjiženje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Banka je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, Banka je uspostavila posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima, izrada stručnih mišljenja, unapređenje kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja. Proces monitoringa vrednosti instrumenata obezbeđenja je dodatno unapređenjen licenciranjem internih procenitelja Banke u skladu sa novim Zakonom o proceniteljima vrednosti nepokretnosti.

Banka koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Banka prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu,
- plative garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa,
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim objektima, vrednovanje najviše do 70% i 60% respektivno u odnosu na procenjenu vrednost objekta,
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su Poslovnim pravilom Banke: "Politika za ublažavanje kreditnog rizika – Posebni lokalni standardi".

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja – kolaterali

Procena fer vrednosti kolaterala, uzetih kao obezbeđenje po osnovu plasmana Banke do nivoa izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembar je prikazana u narednoj tabeli:

	Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		Kreditni i potraživanja od komitenata		Finansijska sredstva koja se drže do dospeća		Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju		Ostala sredstva		Vanbilansne stavke	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
U hiljadama dinara												
Pravna lica, rejting 10	-	-	627.258	838.933	-	-	-	-	-	-	-	826
Nekretnine	-	-	627.258	831.353	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	7.580	-	-	-	-	-	-	-	826
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nekretnine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	3.217.452	6.131.575	-	-	-	-	-	-	75.832	76.252
Nekretnine	-	-	2.313.590	4.440.111	-	-	-	-	-	-	70.805	58.780
Ostalo	-	-	903.862	1.691.464	-	-	-	-	-	-	5.027	17.472
Fizička lica>90 dana kašnjenja	-	-	376.898	437.005	-	-	-	-	-	-	-	-
Nekretnine	-	-	376.898	436.616	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	389	-	-	-	-	-	-	-	-
Grupna ispravka vrednosti na osnovu procene kolaterala	1.304.963	3.193	59.485.755	63.520.473	-	-	-	-	-	-	10.298.486	9.620.687
Nekretnine	2.000	3.193	50.342.776	48.556.332	-	-	-	-	-	-	5.555.007	4.889.206
Ostalo	1.302.963	-	9.142.979	14.964.141	-	-	-	-	-	-	4.743.479	4.731.481
Ukupno	1.304.963	3.193	63.707.363	70.927.986	-	-	-	-	-	-	10.374.318	9.697.765

Podaci i informacije saglasno Smernicama NBS za objavljivanje podataka i informacija Banke koji se odnose na kvalitet aktive Banka će objaviti u okviru objavljivanja zahtevanih Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke ("Službeni glasnik RS", br. 125/2014 i 4/2015). Iste će biti obelodanjene na internet prezentaciji Banke.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**(c) Rizik likvidnosti**

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće biti u stanju da izmiri svoje finansijske obaveze koje se izmiruju isplatom gotovine ili drugog finansijskog sredstva.

Banka je izložena dnevnim zahtevima za dostupnim novčanim sredstvima iz depozita koji dospevaju za jedan dan (overnight depozita), sa tekućih računa, dospelih depozita, za povlačenjem kredita, garancija, marži i drugim obavezama za isplatu gotovine i gotovinskih ekvivalenata. Banka nema potrebu da zadržava novčana sredstva da bi izašla u susret svim ovim potrebama, procenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospelih sredstava može sa sigurnošću predvideti.

Usaglašenost i kontrolisana neusaglašenost ročnosti i kamatnih stopa sredstava i obaveza su jedan od osnova poslovne politike rukovodstva Banke. Nije uobičajeno za banke da se ikada u potpunosti usaglase, s obzirom na to da se poslovne transakcije često vrše na neodređen period i da su različite vrste. Otvorena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

Dospeće sredstava i obaveza i mogućnost zamene, po prihvatljivim troškovima, kamatonosne obaveze po dospeću, predstavljaju važan faktor u proceni likvidnosti Banke i njene izloženosti promenama kamatnih stopa i deviznog podbilansa.

Rukovodstvo Banke veruje da raznovrsnost depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Banke predstavljaju solidnu osnovu za uverenje da depoziti predstavljaju dugoročan i stabilan izvor finansiranja.

Nivo likvidnosti Banke se iskazuje pokazateljem likvidnosti. Banka je dužna da odnos između zbira likvidnih potraživanja prvog reda i likvidnih potraživanja drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju i bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća, sa druge strane održava tako da:

- iznosi najmanje 1,0 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu
- ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,8 – kada je obračunat za radni dan.

Pored toga, Banka je dužna da održava nivo likvidnosti tako da uži pokazatelj likvidnosti:

- iznosi najmanje 0,7 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu
- ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana,
- iznosi najmanje 0,5 – kada je obračunat za radni dan.

Banka je dužna da o neusklađenosti pokazatelja likvidnosti u toku dva uzastopna radna dana obavesti Narodnu banku Srbije i to narednog radnog dana. Ako Banka utvrdi kritično nizak nivo likvidnosti, dužna je da o tome obavesti Narodnu banku Srbije – najkasnije narednog radnog dana. Ovo obaveštenje sadrži podatke o iznosu likvidnih sredstava koje nedostaju, o razlozima nelikvidnosti i o planiranim aktivnostima za otklanjanje uzroka nelikvidnosti. Direkcija finansijskog i operativnog rizika priprema izveštaj o dnevnoj likvidnosti za potrebe Narodne banke Srbije na dnevnom nivou.

Upravljanje likvidnošću Banke je odgovornost direktora Odeljenja za upravljanje aktivom i pasivom (ALM) i Direktora Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu. Centar za likvidnost UniCredit Grupe vrši nadzor nad upravljanjem likvidnošću zavisnih društava, održava politiku likvidnosti u regionu i, ukoliko je potrebno, nalaže korektivne mere koje sprovodi zavisno društvo. Upravljanje kratkoročnom likvidnošću je u nadležnosti Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

U zavisnosti od ozbiljnosti krize, Banka može proglasiti fazu Upozorenja ili Uzbune. Politika likvidnosti za nepredviđene događaje Banke opisuje pravila angažovanja u svakoj fazi: u fazi Upozorenja i fazi Uzbune. Svaka faza ima specifična uputstva za svoje aktiviranje i način reagovanja i svaka faza ima svoju specifičnu radnu grupu. Kad god je faza aktivirana, relevantne linije odgovornosti će se sastati, proceniti situaciju i doneti odluku o daljim akcijama. Saradnik za vezu (SV), imenovan od strane CRO (direktora Sektora za upravljanje rizicima) i CFO (direktora Sektora za strategiju i finansije), je odgovoran za sazivanja, agendu i zapisnik sa sastanka, kao i njegovu dalju distribuciju. SV će osigurati transparentnost procesa i omogućiti organizaciji da nakon završetka krize izvrši analizu efektivnosti Politike likvidnosti za nepredviđene događaje. CFO će biti odgovoran za izvršenje likvidnosnih transakcija, koordiniranje svim relevantnim operacijama, vodeći računa o potpunoj usklađenosti internih i eksternih komunikacija. CRO ima nezavisnu nadzornu ulogu.

	2017.	2016.
Racio likvidnosti I stepena:		
- na 31. decembar	1,39	1,29
- prosek za period - mesec decembar	1,32	1,37
- maksimalan za period - mesec decembar	1,40	1,49
- minimalan za period - mesec decembar	1,25	1,27

	2017.	2016.
Uži racio likvidnosti:		
- na 31. decembar	1,05	0,96
- prosek za period - mesec decembar	1,07	1,11
- maksimalan za period - mesec decembar	1,18	1,29
- minimalan za period - mesec decembar	0,99	0,96

Definisani su i na dnevnom nivou se prate rani upozoravajući indikatori. Rani upozoravajući indikatori, kao sredstvo imaju za cilj da pomognu onima koji upravljaju likvidnošću da procene tržište.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2017. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	29.661.017	-	-	-	-	29.661.017
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	11	230.303	33.628	1.958.774	58.333	2.281.049
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	8.798.001	3.567.870	61.670.297	8.135.468	82.171.636
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	48.681	29.205	-	-	-	77.886
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	10.047.969	-	1.773.127	4.554	-	11.825.650
Kredit i potraživanja od komitenata	9.237.530	4.399.647	33.900.614	83.022.614	101.992.702	232.553.107
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	9.195	-	9.195
Ostala sredstva	977.727	-	-	-	-	977.727
Ukupna aktiva	49.972.935	13.457.156	39.275.239	146.665.434	110.186.503	359.557.267
Pasiva						
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	54.456	-	-	98.690	53.857	207.003
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	17.524	431.270	448.794
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	27.747.586	3.121.932	21.728.958	35.188.026	11.747.071	99.533.573
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	146.517.472	14.033.430	14.298.078	10.489.356	1.320.497	186.658.833
Subordinirane obaveze	1.022	-	2.717.468	-	-	2.718.490
Tekuće poreske obaveze	178.821	-	-	-	-	178.821
Ostale obaveze	2.590.012	-	-	-	-	2.590.012
Ukupna pasiva	177.089.369	17.155.362	38.744.504	45.793.596	13.552.695	292.335.526
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2017.godine	(127.116.434)	(3.698.206)	530.735	100.871.838	96.633.808	67.221.741

Struktura dospeća sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2017. godine ukazuje na postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća sredstava i obaveza do jednog i od jednog do tri meseca. Ova neusklađenost je nastala pre svega zbog ročne strukture depozita, odnosno značajnog učešća depozita po viđenju u ukupnim depozitima banake. Ovakvo učešće depozita po viđenju uzrokovano je ponašanjem klijenata koji svoja sredstva usmeravaju na što kraću ročnost imajući u vidu prisutni pad kamatnih stopa na tržištu. Međutim, na osnovu istorijskih podataka i prethodnog iskustva, značajan procenat depozita po viđenju se smatra dugoročnim izvorom finansiranja imajući u vidu njihovu stabilnost, stopu rasta i stopu povlačenja. U isto vreme Banka raspolaže likvidnim instrumentima, hartijama od vrednosti, koje u svakom momentu može založiti kod Narodne banke Srbije kao i ugovorenim, a nepovučenim kreditnim linijama od međunarodnih finansijskih institucija i matične banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2016 .godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	28.085.266	-	-	-	-	28.085.266
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	127.323	60.901	2.002.449	124.644	2.315.317
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	5.468.533	1.681.629	16.693.745	47.035.284	5.441.473	76.320.664
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	17.906	25.051	-	-	-	42.957
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	16.782.091	1.852.085	1.640.546	7.440	-	20.282.162
Kredit i potraživanja od komitenata	7.658.771	4.479.068	31.612.398	93.311.562	64.259.313	201.321.112
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	375	-	-	-	-	375
Ostala sredstva	867.668	-	-	-	-	867.668
Ukupna aktiva	58.880.610	8.165.156	50.007.590	142.356.735	69.825.430	329.235.521
Pasiva						
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	93.814	-	33.733	83.127	23.558	234.232
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	18.275	521.822	540.097
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	36.219.508	764.911	4.740.571	32.610.386	7.755.048	82.090.424
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	131.936.662	8.754.518	19.522.037	15.263.268	2.755.885	178.232.370
Subordinirane obaveze	772	-	-	3.081.353	-	3.082.125
Tekuće poreske obaveze	29.200	-	-	-	-	29.200
Ostale obaveze	2.865.999	-	-	-	-	2.865.999
Ukupna pasiva	171.145.955	9.519.429	24.296.341	51.056.409	11.056.313	267.074.447
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2016. godine	(112.265.345)	(1.354.273)	25.711.249	91.300.326	58.769.117	62.161.074

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici

Banka je izložena tržišnom riziku. Tržišni rizik potiče iz otvorenih pozicija kamatnih stopa, valuta i hartija od vrednosti, koji su pod uticajem opštih i specifičnih kretanja na tržištu. Banka primenjuje "vrednost pod rizikom" (VaR) metodologiju za procenu tržišnog rizika i maksimalnih očekivanih gubitaka. Ova metodologija se zasniva na brojnim pretpostavkama o različitim promenama tržišnih uslova. Upravni odbor postavlja limite za vrednost prihvatljivog rizika, koji se nadgledaju na dnevnoj bazi.

(i) Rizik od promene kamatnih stopa

Banka je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promene visine tržišnih kamatnih stopa, deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatne marže mogu da se povećaju kao rezultat ovih promena, ali u isto vreme mogu da se smanje ili izazovu gubitak u slučaju neočekivanih kretanja. Pregled rizika od promene kamatnih stopa se vrši korišćenjem izveštaja prihvatljivih kamatnih stopa, na osnovu kojih monetarna sredstva i obaveze mogu da se revalorizuju za vrlo kratko vreme i svaki rizik od promena kamatnih stopa postaje nematerijalan. Upravni odbor postavlja limite za vrednost prihvatljivog rizika, koji se nadgledaju na dnevnoj bazi.

Banka je usredsređena na kamatni raspon. Svesna je činjenice da su kolebanja raspona internog prinosa potencijalan indikator kamatnog rizika. Ovim rasponom se upravlja kroz cene kredita, depozite i putem investicija.

Metodologija koja se koristi za procenu rizika od promena kamatnih stopa vezanog za knjigu investicija zasniva se na GAP analizi. Razlike između kamatonosnih sredstava i obaveza u različitim vremenskim "korpama" pokazuju kako dve strane bilansa stanja drugačije reaguju na promene kamatnih stopa:

- u slučaju pozitivne GAP razlike Banka je izložena riziku od gubitka u slučaju da kamatne stope date ročnosti za predmetnu valutu padaju,
- u slučaju negativne GAP razlike Banka je izložena riziku od gubitka u slučaju da kamatne stope date ročnosti za predmetnu valutu rastu.

Broj i raspodela vremenskih "korpi" se definišu na nivou Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) i na nivou UniCredit Grupe. GAP limiti se određuju po valutama (limiti po valutama).

Rezultujuće kratke i duge pozicije se ponderišu faktorima koji imaju za cilj da ukažu na osetljivost pozicija u različitim vremenskim "korpama" prema pretpostavljenim promenama u kamatnim stopama, na osnovu pretpostavljene promene od 200 baznih poena tokom vremenskog perioda, kao i na osnovu ovlašćenja za hartije od vrednosti sa izmenjenim trajanjem.

	31. decembar 2017.		31. decembar 2016.	
	Nominalno trajanje GAP-a	Efekat paralelne promene kamatne stope za 200 bp	Nominalno trajanje GAP-a	Efekat paralelne promene kamatne stope za 200 bp
RSD	-	(2.316.315)	-	(1.464.387)
EUR	-	1.238.032	-	(610.839)
USD	-	(66.671)	-	25.684
GBP	-	-	-	-
CHF	-	319.604	-	(76.695)
JPY	-	-	-	-
CAD	-	-	-	-
AUD	-	-	-	-
DKK	-	-	-	-
NOK	-	-	-	-
SEK	-	-	-	-
Ukupan efekat	-	(825.350)	-	(2.126.237)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

(i) Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Banka priprema izveštaje za merenje kamatnog rizika za sve pozicije aktive, obaveza i vanbilansne pozicije, kao i sve druge naknade ili troškove koji su izloženi riziku kamatnih stopa. Ovi izveštaji se koriste kako bi se merio rizik promene neto prihoda od kamata (tzv. NII) nastao pri promeni kamata plasmana i obaveza tokom vremena. Ovaj rizik se meri u odnosu na veličinu i dužinu trajanja potencijalnih kretanja kamatnih stopa.

Upravljanje rizicima promene kamatnih stopa je dopunjeno nadgledanjem osetljivosti finansijskih sredstava i obaveza Banke u odnosu na različita standardna i nestandardna scenarija kretanja kamatnih stopa. Standardni scenariji koji se sastavljaju na dnevnom nivou uključuju 200 baznih poena (bp) paralelnog rasta ili pada krive prinosa u Srbiji.

Jedan od zadataka Direkcije za Finansije/Odeljenja za upravljanje aktivom i pasivom Banke je uspostavljanje postupaka kako bi Banka bila u okviru definisanih limita za rizik kamatne stope. Ovo se ostvaruje kroz aktivnosti na finansijskim tržištima (kroz međubankarske transakcije) koje se sprovode u saradnji sa Direkcijom za poslovanje na finansijskom tržištu, u cilju zaštite od kamatnog rizika, a u skladu sa poželjnim profilom rizika. U isto vreme, Odeljenje se bavi upravljanjem investicionim portfolijom Banke što zajedno sa odobrenim instrumentima omogućava postizanje strateške pozicije koja omogućava stabilnost kamatnih prihoda iz bankarske knjige. U cilju zaštite od rizika kamatnih stopa Odeljenje pristupa i transakcijama hedžinga.

Analiza osetljivosti Banke na povećanje ili smanjenje kamatnih stopa na tržištu, kako za bankarsku knjigu tako i za knjigu trgovanja, uz pretpostavku da nema asimetričnih kretanja u krivama prinosa i konstantne finansijske pozicije, predstavljena je kao što sledi:

U hiljadama dinara	Paralelno povećanje od 200 bp	Paralelno smanjenje od 200 bp
2017.		
Na dan 31. decembar	3.056.141	(3.056.141)
Prosek za godinu	2.551.785	(2.551.785)
Maksimum za godinu	5.403.226	(5.403.226)
Minimum za godinu	2.013.833	(2.013.833)
2016.		
Na dan 31. decembar	2.297.558	(2.297.558)
Prosek za godinu	2.115.397	(2.115.397)
Maksimum za godinu	2.947.069	(2.947.069)
Minimum za godinu	810.105	(810.105)

Pregled VaR pozicije portfolija trgovanja Banke:

U hiljadama dinara	Na dan 31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2017.				
Devizni rizik	316	4.053	20.870	121
Rizik od promene kamatne stope	2.930	2.777	7.116	89
Rizik kreditnog raspona	3.691	3.441	8.170	1.116
Ostali cenovni rizici	-	-	-	-
Kovarijansa	(2.220)	-	-	-
Ukupno	4.718	6.059	19.790	1.571
2016.				
Devizni rizik	10.804	6.981	18.673	416
Rizik od promene kamatne stope	5.126	9.087	19.019	1.349
Rizik kreditnog raspona	6.103	4.846	9.087	580
Ostali cenovni rizici	-	-	-	-
Kovarijansa	(10.642)	-	-	-
Ukupno	11.391	12.708	29.968	4.047

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

(i) Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31. decembra 2017. godine

	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
U hiljadama dinara							
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	29.661.017	15.965.402	-	-	-	-	13.695.615
Finansijska sredstva po fer vrednosti							
kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	2.281.049	2.095.845	-	-	-	-	185.204
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	82.171.636	-	8.798.001	3.567.870	61.670.297	8.135.468	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	77.886	48.681	29.205	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11.825.650	10.046.067	-	1.773.129	4.554	-	1.900
Kredit i potraživanja od komitenata	232.553.107	8.384.437	4.398.789	197.850.446	16.578.446	4.487.915	853.074
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	9.195	-	-	-	-	-	9.195
Ostala sredstva	977.727	-	-	-	-	-	977.727
Ukupna aktiva	359.557.267	36.540.432	13.225.995	203.191.445	78.253.297	12.623.383	15.722.715
Finansijske obaveze po fer vrednosti							
kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	207.003	-	-	-	-	-	207.003
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	448.794	-	-	-	-	-	448.794
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	99.533.573	26.276.233	4.078.331	68.404.055	260.000	-	514.954
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	186.658.833	75.244.759	72.897.649	20.078.300	4.350.796	-	14.087.329
Subordinirane obaveze	2.718.490	-	2.718.490	-	-	-	-
Tekuće poreske obaveze	178.821	-	-	-	-	-	178.821
Ostale obaveze	2.590.012	-	-	-	-	-	2.590.012
Ukupna pasiva	292.335.526	101.520.992	79.694.470	88.482.355	4.610.796	-	18.026.913
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2017. godine	67.221.741	(64.980.560)	(66.468.475)	114.709.090	73.642.501	12.623.383	(2.304.198)

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

(i) Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31. decembra 2016. godine

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	28.085.266	8.734.297	-	-	-	-	19.350.969
Finansijska sredstva po fer vrednosti							
kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	2.315.317	2.039.136	-	129.508	-	-	146.673
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	76.320.664	2.901.036	-	73.419.628	-	-	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	42.957	17.283	25.051	-	-	-	623
Kredit i potraživanja od banaka							
i drugih finansijskih organizacija	20.282.162	16.779.413	1.853.212	1.643.686	3.173	-	2.678
Kredit i potraživanja od komitenata	201.321.112	6.632.590	6.409.799	166.150.763	17.197.472	3.922.849	1.007.639
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	375	-	-	-	-	-	375
Ostala sredstva	867.668	-	-	-	-	-	867.668
Ukupna aktiva	329.235.521	37.103.755	8.288.062	241.343.585	17.200.645	3.922.849	21.376.625
Finansijske obaveze po fer vrednosti							
kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	234.232	-	-	-	-	-	234.232
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	540.097	-	-	-	-	-	540.097
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	82.090.424	34.769.039	21.769.483	6.051.894	16.969.727	-	2.530.281
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	178.232.370	41.891.707	62.257.932	27.702.886	13.677.022	-	32.702.823
Subordinirane obaveze	3.082.125	-	3.082.125	-	-	-	-
Tekuće poreske obaveze	29.200	-	-	-	-	-	29.200
Ostale obaveze	2.865.999	-	-	-	-	-	2.865.999
Ukupna pasiva	267.074.447	76.660.746	87.109.540	33.754.780	30.646.749	-	38.902.632
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2016. godine	62.161.074	(39.556.991)	(78.821.478)	207.588.805	(13.446.104)	3.922.849	(17.526.007)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

(ii) Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznih kurseva.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne otvorene devizne pozicije banke i kapitala banke, obračunat u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke. Banka je dužna da odnose između aktive i pasive održava tako da njena ukupna otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% njenog kapitala. Direkcija finansijskog i operativnog rizika priprema izveštaj o deviznom riziku za potrebe NBS na dnevnom i mesečnom nivou.

Banka je izložena efektima promena kurseva najznačajnijih valuta na finansijsku poziciju i tokove gotovine. Rukovodstvo Banke uspostavlja limite izloženosti riziku određenih valuta i vrši stalni nadzor kako bi pozicije po različitim valutama bile u okviru uspostavljenih limita. Limiti važe za sve devizno relevantne proizvode u okviru Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu. Oni pokrivaju i pozicije u trgovanju kao i selektivne strateške devizne pozicije Odeljenja za upravljanje aktivom i pasivom. Ovi limiti su definisani posebnim delom u okviru opšteg dela Pravilnika o poslovanju na međunarodnim tržištima. Sve osetljivosti koje proizilaze iz pozicija vezanih za devize su limitirane opštim VaR limitom određenim na nivou Banke i na nivou Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu i Odeljenja za upravljanjem aktivom i pasivom.

U cilju zaštite od rizika promene deviznih kurseva Banka zaključuje derivatne ugovore i ugovara kredite i plasmane sa valutnom klauzulom.

Upravljanje deviznim rizikom na operativnom nivou Banke članice UniCredit Grupe je odgovornost Direkcije za poslovanje na finansijskom tržištu.

	2017.	2016.
Pokazatelj deviznog rizika:		
- na 31. decembar	0,93	3,82
- maksimalan za period – mesec decembar	3,59	6,95
- minimalan za period – mesec decembar	0,06	0,23

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(d) Tržišni rizici (nastavak)
(ii) Devizni rizik (nastavak)

Neto devizna pozicija banke na dan 31. decembra 2017. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	190.858	10.011.837	97.931	126.245	19.234.146	29.661.017
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	391.986	-	-	1.889.063	2.281.049
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	1.946.572	20.418.234	-	-	59.806.830	82.171.636
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	-	77.886	77.886
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.764.534	9.804.623	20.209	233.452	2.832	11.825.650
Kredit i potraživanja od komitenata	4.303.490	161.563.932	4.855.601	-	61.830.084	232.553.107
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	141	192.110	-	-	192.251
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	9.195	-	-	-	9.195
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	112.644	112.644
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	1.162.458	1.162.458
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1.551.389	1.551.389
Investicione nekretnine	-	-	-	-	1.364	1.364
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	171.179	171.179
Ostala sredstva	601	47.038	4	330	929.754	977.727
Ukupna aktiva	8.206.055	202.246.986	5.165.855	360.027	146.769.629	362.748.552
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	152.548	-	-	54.455	207.003
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	171.484	277.310	-	-	448.794
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.397.484	86.359.808	771.632	457	9.004.192	99.533.573
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	15.120.973	96.095.671	1.443.969	1.160.204	72.838.016	186.658.833
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-	-	-
Subordinirane obaveze	-	-	2.718.490	-	-	2.718.490
Rezervisanja	-	-	-	-	1.072.531	1.072.531
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	178.821	178.821
Ostale obaveze	194.790	1.099.908	1.852	4.235	1.289.227	2.590.012
Kapital	-	-	-	-	69.340.495	69.340.495
Ukupna pasiva	18.713.247	183.879.419	5.213.253	1.164.896	153.777.737	362.748.552
Finansijski instrumenti iz vanbilansa	10.503.270	(18.275.802)	60.771	836.823	6.841.896	(33.042)
Neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2017. godine	(3.922)	91.765	13.373	31.954	(166.212)	(33.042)

Napomena: Sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koju su indeksirane.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine
4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)
(d) Tržišni rizici (nastavak)
(ii) Devizni rizik (nastavak)
Neto devizna pozicija banke na dan 31. decembra 2016. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	123.601	17.633.937	130.023	90.867	10.106.838	28.085.266
Finansijska sredstva po fer vrednosti						
kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	276.180	-	-	2.039.137	2.315.317
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	21.098.398	-	-	55.222.266	76.320.664
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	-	42.957	42.957
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	560.823	19.442.510	5.315	268.855	4.659	20.282.162
Kredit i potraživanja od komitenata	6.990.487	129.703.596	6.118.849	-	58.508.180	201.321.112
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	222.845	-	-	222.845
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	375	-	-	-	375
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	112.644	112.644
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	917.810	917.810
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1.577.325	1.577.325
Investicione nekretnine	-	-	-	-	1.397	1.397
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	164.592	164.592
Ostala sredstva	2.393	60.396	846	71	803.962	867.668
Ukupna aktiva	7.677.304	188.215.392	6.477.878	359.793	129.501.767	332.232.134
Finansijske obaveze po fer vrednosti						
kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	140.418	-	-	93.814	234.232
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	231.786	308.311	-	-	540.097
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.645.035	71.959.374	1.869.093	4.742	4.612.180	82.090.424
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	15.475.851	99.810.869	1.331.747	1.358.839	60.255.064	178.232.370
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	103	-	-	-	103
Subordinirane obaveze	-	-	3.082.125	-	-	3.082.125
Rezervisanja	-	-	-	-	953.369	953.369
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	29.200	29.200
Ostale obaveze	68.372	1.502.094	3.067	10.361	1.282.105	2.865.999
Kapital	-	-	-	-	64.204.215	64.204.215
Ukupna pasiva	19.189.258	173.644.644	6.594.343	1.373.942	131.429.947	332.232.134
Finansijski instrumenti iz vanbilansa	11.512.917	(12.497.872)	91.878	980.597	(217.911)	(130.391)
Neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2016. godine	963	2.072.876	(24.587)	(33.552)	(2.146.091)	(130.391)

Napomena: Sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koju su indeksirane

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik koncentracije

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, vrste proizvoda i sl.
- sredstva obezbeđenja, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i sredstava obezbeđenja koji se odnose na te izloženosti.

Kontrolu i ublažavanje rizika koncentracije Banka vrši aktivnim upravljanjem kreditnim portfolijom i uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji omogućavaju diversifikaciju portfolija. U proces odlučivanja o odobravanju velikih izloženosti uključeni su Upravni odbor, Kreditni odbor, kao i relevantni organizacioni delovi u okviru UniCredit Grupe, što predstavlja još jedan vid kontrole rizika koncentracije. Posebnim internim aktima se definišu vrste limita koji se koriste za upravljanje ovim rizikom (regulatorni i interni), kao i način njihovog praćenja i postupak u slučaju prekoračenja ili opasnosti da do istog dođe. Odgovarajući limiti izloženosti se uspostavljaju odlukom Izvršnog odbora, a u skladu sa Grupnim smernicama, i to prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica i prema privrednim granama. Praćenje usklađenosti sa limitima vrši se najmanje kvartalno, o čemu se izveštava i Upravni odbor Banke u sklopu redovnog CRO izveštaja za Upravni odbor, kao i Kreditni odbor u sklopu redovnog kvartalnog izveštaja o kreditnom portfoliju (Credit Portfolio Overview). Koncentracija prema instrumentima obezbeđenja prati se redovno od strane Direkcije za strateško upravljanje rizicima i kontrolu, koja o tome izveštava Izvršni odbor u sklopu redovnog izveštavanja o sredstvima obezbeđenja u portfoliju Banke.

Koncentracija kredita i potraživanja odobrenih komitentima obelodanjena je u napomenama 25.3 i 25.5.

(f) Rizik izloženosti

Rizici izloženosti Banke obuhvataju rizike izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica i rizike izloženosti prema licu povezanom s Bankom. U skladu sa regulativom NBS, ukupan iznos izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica ne može biti veći od 25% ukupnog obračunskog kapitala Banke, nakon primene propisanih odbitnih stavki. Zbir svih izloženosti koje prelaze 10% kapitala Banke ne može biti veći od 400% kapitala Banke. Ukupna izloženost prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica koji prelazi 10% kapitala Banke mora biti odobrena od strane Upravnog odbora. Način obračuna velikih izloženosti definisan je Odlukom o upravljanju rizicima Banke.

(g) Rizik ulaganja

Rizici ulaganja Banke obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica, osnovna sredstva i u investicione nekretnine. Ulaganje Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% kapitala Banke, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Banka stiče udeo ili akcije tog lica. Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru, u osnovna sredstva i u investicione nekretnine Banke ne smeju preći 60% kapitala Banke, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja tih akcija.

(h) Rizik zemlje

Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena (rizik zemlje) jesu rizici negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica. Rizik zemlje obuhvata:

- političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja Banke usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji
- rizik transfera, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(h) Rizik zemlje (nastavak)

Izloženost Banke ovoj vrsti rizika je značajno ograničena usled poslovne orijentacije Banke na klijente koji žive i posluju na teritoriji Srbije. Izuzetak predstavlja poslovanje sa finansijskim institucijama van teritorije Srbije i u tu svrhu se, uz podršku Grupe, alociraju odgovarajući limiti prema drugoj ugovornoj strani, koji sadrže i komponentu rizika zemlje iz koje finansijska institucija potiče.

(i) Rizici usklađenosti poslovanja Banke

Rizik usklađenosti poslovanja banke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i drugim procedurama, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik. U Banci je formirana posebna organizaciona jedinica u čijem je delokrugu kontrola usklađenosti poslovanja.

Primarna nadležnost Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja banke je da identifikuje i procenjuje rizik usklađenosti poslovanja Banke, i o tome izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju, a po potrebi i Upravni odbor, kao i da predlaže planove za upravljanje glavnim rizicima usklađenosti poslovanja. Direkcija vrši procenu rizika u skladu sa usvojenom metodologijom i Godišnjim planom aktivnosti.

Dodatno, funkcija usklađenosti poslovanja Banke pruža podršku drugim organizacionim delovima Banke prilikom definisanja procedura, uvođenja novih bankarskih proizvoda, kao i izmene postojećih, u primeni zakona, podzakonskih akata, pravila, standarda i internih akata Banke, koji naročito uređuju oblasti: sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, finansijske sankcije, bankarske tajne, zaštite podataka o ličnosti, insajderskih informacija i zloupotrebe tržišta, standarde tržišnog ponašanja, sukoba interesa, korupcije, zelenašenja, profesionalno ophođenje sa klijentima i obezbeđenje primerenih saveta klijentima, primene standarda iz oblasti zaštite potrošača i transparentnosti u ponašanju, zaštite konkurencije i druge regulatorne oblasti u skladu sa pravilima UniCredit Grupe i usvojenim programom funkcije usklađenosti poslovanja Banke.

U okviru Direkcije, formirana je posebna organizaciona jedinica Odeljenje za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, čiji broj zaposlenih koji obavljaju poslove identifikovanja, merenja i praćenja rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanja tim rizikom je srazmeran obimu, vrsti i složenosti organizacione strukture banke, kao i rizičnom profilu banke i nivou njene izloženosti riziku od pranja novca i finansiranja terorizma.

(j) Strateški rizici

Strateški rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promene.

Upravljanje strateškim rizikom je odgovornost svakog zaposlenog Banke u okviru sistema upravljanja rizicima, a svakako najbitniju ulogu u uspostavljanju ovog sistema ima Upravni odbor Banke, kao i Izvršni odbor koji je nadležan za njegovo sprovođenje kao i identifikovanje, merenje i procenu rizika. Organi Banke između ostalog sprovode praćenje strateškog rizika kroz kreiranje i praćenje budžeta koji se izrađuje svake godine kao i višegodišnjeg strateškog plana, čime su najmanje kvartalno upoznati i u situaciji da reaguju na sve promene u okruženju u kome Banka posluje. Sistem izveštavanja rukovodstva Banke koji je uspostavljen u svim segmentima poslovanja obezbeđuje adekvatan i pravovremeni set informacija potreban za proces odlučivanja rukovodstva Banke, a u cilju reagovanja na poslovne promene.

Organizaciona struktura Banke, uspostavljena od navedenih organa upravljanja, je definisana i prilagođena na način da postoje resursi koji su posvećeni pripremi i primeni politika i strategija, razvoju i implementaciji metodologija, pravilnika i drugih akata. Banka kontinuirano prati, procenjuje, usklađuje sve relevantne akte i procese i predlaže poboljšanja ili akcije kako bi odgovorila na promene u okruženju i na adekvatan način umanjila uticaj na finansijski rezultat i kapital Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine**4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)****(j) Strateški rizici (nastavak)**

Neizostavni element u upravljanju strateškim rizikom jeste sistem unutrašnjih kontrola Banke koji obezbeđuje kontinuirano praćenje rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Navedeni sistem obezbeđuje i sprovođenje odgovarajućih politika i strategija u praksi i otklanjanje eventualnih nedostataka, čime se dodatno prati i upravlja strateškim rizikom kome je Banka izložena.

(k) Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju banke usled korišćenja banke za pranje novca i/ili finansiranje terorizma.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma nastaje naročito kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja banke sa zakonom, propisima i unutrašnjim aktima banke kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno kao posledica međusobne neusklađenosti njenih unutrašnjih akata kojima se uređuju ova pitanja.

Identifikovanje, merenje i procenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje tim rizikom banka je uredila odgovarajućim politikama i procedurama.

Banka je obrazovala posebnu organizacionu jedinicu u okviru Direkcije za kontrolu usklađenosti poslovanja banke, Odeljenje za sprečavanje pranja novca, koja se stara o unapređenju i kontinuiranoj primeni politika i procedura za upravljanje rizikom od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Zaposlenima u Odeljenju za sprečavanje pranja novca Banka je obezbedila odgovarajuće kadrovske, materijalne, informaciono-tehničke i druge uslove za rad, kao i kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje.

(l) Operativni rizici

Operativni rizik je rizik od gubitka usled grešaka, povreda, prekida, šteta koje su izazvali interni procesi, osoblje ili sistemi ili eksterni događaji. Operativni rizik se definiše kao događaj nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja: interne ili eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom. Strateški rizici, poslovni rizici i reputacioni rizici se razlikuju od operativnog rizika, dok je zakonski rizik i rizik neusklađenosti obuhvaćen definicijom operativnog rizika.

Direkcija finansijskog i operativnog rizika nadležna je za evidentiranje, praćenje i upravljanje operativnim rizikom Banke i direktno odgovorna članu Izvršnog odbora zaduženom za upravljanje rizicima (CRO). Osnovni zadatak Direkcije je koordinacija i saradnja sa menadžerima za operativni rizik, kao i komunikacija sa kolegama iz Odeljenja za operativni rizik u Milanu, u cilju osiguranja informacija za efikasno praćenje operativnog rizika na svim nivoima. Direkcija na dnevnom nivou prati promene na posebno definisanim računima i nedeljno, na osnovu izveštaja dobijenih od menadžera za operativni rizik, izveštava članove Izvršnog odbora o svim bitnim promenama u vezi operativnog rizika. Radi efikasnog praćenja operativnog rizika u Banci imenovani su menadžeri za operativni rizik i njihovi zamenici iz različitih organizacionih jedinica koji su odgovorni za tačnost i ažurnost podataka o svim štetnim događajima njihovog organizacionog dela kao i za evidenciju svih nastalih šteta u bazu podataka. Svi nastali događaji evidentiraju se u grupnoj aplikaciji ARGO.

Komiteo za praćenje operativnog rizika organizuje se kvartalno u cilju unapređenja procesa upravljanja operativnim rizikom. Izvršni odbor Banke odgovoran je za donošenje odluka po pitanju operativnog rizika. U nadležnosti Direkcije je i obračun kapitalnog zahteva za operativne rizike koji se izračunava po Standardizovanom pristupu kao i izveštaji za potrebe izveštavanja lokalnog rukovodstva i Grupe.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(m) Upravljanje kapitalom

Narodna banka Srbije (u daljem tekstu: NBS), kao regulatorno telo, definiše način izračunavanja kapitala i adekvatnosti kapitala, koji se zasnivaju na Bazel III okviru. Regulatorni kapital, pokazatelji adekvatnosti kapitala i obračun rizične aktive definisani su Odlukom o adekvatnosti kapitala banke koja se primenjuje od 30. juna 2017. godine (u daljem tekstu Odluka). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banka prati na kvartalnom nivou u skladu sa standardizovanim pristupom.

Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje adekvatnosti kapitala:

1. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive – CET1 ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 4,5%;
2. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive – T1 ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 6%;
3. Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive – CAR ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 8%.

Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog osnovnog kapitala ni u jednom trenutku ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od EUR 10.000.000, prema zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan obračuna. Dodatno, Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini potrebnoj za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala, odnosno uvećanih pokazatelja – ako Narodna banka Srbije Banci odredi pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih. Narodna banka Srbije Banci u 2017. godini nije odredila pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. Osnovni kapital banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala.

Osnovni akcijski kapital čini zbir sledećih elemenata korigovan za regulatorna prilagođavanja i umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata kapitala;
- pripadajuće emisije premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- dobiti banke;
- revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke;
- rezervi za opšte bankarske rizike.

Regulatorna prilagođavanja – Prilikom obračuna vrednosti elemenata kapitala, banka je dužna da iz vrednosti tih elemenata, utvrđenih u skladu sa MSFI/MRS, isključi iznos povećanja kapitala koji je rezultat sekjuritizacije. Budući da u Republici Srbiji nije doneta zakonska regulativa koja pokriva ovu oblast, ovo regulatorno prilagođavanje nije primenljivo.

Banka u elemente kapitala ne uključuje:

- fer vrednost rezervi u vezi sa dobicima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove;
- dobitke ili gubitke po osnovu obaveza banke vrednovanih po fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke;
- dobitke ili gubitke koji proizilaze iz kreditnog rizika po osnovu obaveza po derivatima vrednovanim po fer vrednosti, pri čemu banka ne može ove dobitke ili gubitke da netira s onima koji proizilaze iz kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Nerealizovani dobitci ili gubici po osnovu imovine ili obaveza vrednovanih po fer vrednosti, osim pomenutih dobitaka ili gubitaka iz prethodnog stava, uključuju se u obračun kapitala.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(m) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici.
- nematerijalna ulaganja, uključujući i gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, u skladu sa propisima;
- imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke;
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje, u skladu s tačkama 19. i 20. Odluke;
- primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, u skladu s tačkom 19. Odluke;
- iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke;
- iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1,25%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder i to:
 - učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravog lica,
 - sekjuritizovane pozicije, u skladu s tačkom 201. stav 1. odredba pod 2), tačkom 202. stav 1. odredba pod 2) i tačkom 234. Odluke,
 - slobodne isporuke, ako druga ugovorna strana u roku od četiri radna dana od ugovorenog datuma isporuke/plaćanja nije izmirila svoju obavezu, u skladu s tačkom 299. Odluke,
- iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka
- iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke.

Prilikom utvrđivanja odbitnih stavki odloženih poreskih sredstava i primenljivih iznosa direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, banka nije dužna da od osnovnog akcijskog kapitala odbija iznos stavki, koji je u zbiru jednak ili manji od iznosa limita koji se izračunava tako što se iznos stavki osnovnog akcijskog kapitala koji preostane nakon umanjenja za regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke pomnoži sa 17,65%:

- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala banke izračunatog u skladu sa članom 21. stav 2. Odluke;
- ako banka ima značajno ulaganje u lice u finansijskom sektoru, direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala tih lica u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala banke izračunatog u skladu sa članom 21. stav 2. Odluke.

Banka na dan 31. decembra 2017. godine osnovni akcijski kapital nije umanjila za iznos direktnih ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala i za iznos odloženih poreskih sredstava koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika s obzirom da je njihov zbir manji od definisanog limita.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(m) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Dodatni osnovni kapital banke čini zbir sledećih elemenata umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. Odluke;
- pripadajuće emisione premije.

Banka na dan 31. decembra 2017. godine nije imala dodatni osnovni kapital.

Dopunski kapital Banke čini zbir sledećih elemenata, umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima;
- pripadajuće emisione premije, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
- opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik za banke koje taj iznos obračunavaju primenom standardizovanog pristupa.

Iznos u kojem se instrumenti dopunskog kapitala, odnosno subordinirane obaveze, uključuju u obračun dopunskog kapitala banke tokom poslednjih pet godina pre roka njihovog dospeća, dobija se tako što se količnik njihove nominalne vrednosti, odnosno glavnice, na prvi dan poslednjeg petogodišnjeg perioda pre roka dospeća i broja kalendarskih dana u tom periodu pomnoži sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospeća instrumenata ili subordiniranih obaveza, na dan vršenja obračuna.

Banka u dopunski kapital uključuje subordinirane obaveze u iznosu na način definisanom Odlukom.

Tabela koja sledi prikazuje stanje kapitala i ukupne rizične aktive na dan 31. decembra 2017. godine:

U hiljadama dinara	2017.	2016. *
Osnovni akcijski kapital - CET1		
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	23.607.620	23.607.620
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	562.156	562.156
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	1.545.736	1.529.305
(-) Nerealizovani gubici	(5.416)	(11.823)
Ostale rezerve	36.997.080	32.020.480
(-) Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza)	(1.162.458)	(917.810)
(-) Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka	(231.860)	-
(-) Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	(13.237.594)	(18.800.670)
(-) Ostale odbitne stavke**	-	(56.322)
Ukupan osnovni akcijski kapital - CET1	48.075.264	37.932.936
Dodatni osnovni kapital - AT1	-	-
Ukupan osnovni kapital - T1 (CET1 + AT1)	48.075.264	37.932.936
Dopunski kapital - T2		
Uplaćeni iznos subordiniranih obaveza	538.731	616.271
Odbitne odbitne stavke**	-	(56.322)
Ukupan dopunski kapital - T2	538.731	559.949
Ukupan regulatorni kapital (T1 + T2)	48.613.995	38.492.885

* Regulatorni kapital za 2016. godinu je prilagođen obrascu KAP koji se primenjuje od 30.06.2017.godine

** Ostale odbitne stavke, podaci uneti za 2016.godinu, a odnose ne na direktna ili indirektna ulaganja u lica u finasijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih lica.

Banka je za 2017. i za 2016. godinu ostvarila pokazatelje poslovanja u okviru limita definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala i Odlukom o upravljanju rizicima.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA

Priprema finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva da prosuđuje, da pravi procene i pretpostavke koje utiču na primenu računovodstvenih politika i prikazane vrednosti sredstava i obaveza, prihoda i rashoda iskazanih u finansijskim izveštajima. Ostvareni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene i pretpostavke se kontinuirano preispituju i zasnivaju se na prethodnom (istorijskom) iskustvu i drugim faktorima, uključujući i predviđanja budućih događaja za koje se smatra da su razumna u datim okolnostima. Revidirane računovodstvene procene se priznaju u onom periodu u kojem su procene revidirane, kao i u budućim periodima na koje promene procena utiču.

Ova obelodanjivanja dopunjuju komentare o upravljanju rizicima (napomena 4).

(a) Ključni izvori neizvesnosti pri procenivanju

(i) Rezervisanja za kreditne gubitke

Obezvredjenje sredstava koja se obračunavaju metodom amortizovane vrednosti se procenjuje na način koji je opisan u računovodstvenoj politici 3(j)(vii).

Poseban element druge ugovorne strane u ukupnom rezervisanju za obezvređenja se primenjuje na finansijska sredstva koja su predmet individualne procene obezvređenja, a zasniva se na najboljoj proceni rukovodstva o sadašnjoj vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine. Prilikom procene ovih tokova gotovine, rukovodstvo pravi procene o finansijskom stanju druge ugovorne strane i o neto prodajnoj vrednosti prisutnog kolaterala. Svako obezvređeno sredstvo se procenjuje u pogledu kvaliteta i izlazne strategije, gde funkcija kreditnog rizika nezavisno odobrava procenu gotovinskih tokova koji se smatraju nadoknadivim.

Grupno procenjena rezervisanja pokrivaju kreditne gubitke koji su sadržani u portfoliju kredita i potraživanja i hartija od vrednosti koje se drže do dospeća, a koji imaju slične karakteristike kreditnog rizika usled objektivnih dokaza o postojanju obezvređenih stavki, koje još uvek ne mogu da se identifikuju. Prilikom procene potrebe za grupnim rezervisanjem za gubitke, rukovodstvo uzima u obzir faktore kao što su kvalitet kredita, veličina portfolija, koncentracija rizika i ekonomske faktore. Da bi se procenilo potrebno rezervisanje, prave se pretpostavke kojima se definiše način za modeliranje gubitaka sadržanih u portfoliju i određuju se neophodni ulazni parametri, zasnovani na istorijskom iskustvu i trenutnim privrednim okolnostima.

Tačnost rezervisanja zavisi od procene budućih tokova gotovine za pojedinačna rezervisanja za druge ugovorne strane, kao i od pretpostavki i parametara modela koji se koristi prilikom određivanja grupnog rezervisanja.

(ii) Utvrđivanje fer vrednosti

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji utvrdiva tržišna cena zahteva korišćenje tehnika procene opisanih u računovodstvenoj politici 3(j)(vi). Za finansijske instrumente kojima se retko trguje i čija cena nije vrlo transparentna, fer vrednost je manje objektivna i zahteva različite stepene procene, u zavisnosti od likvidnosti, koncentracije, neizvesnosti tržišnih faktora, pretpostavki o formiranju cena i drugih rizika vezanih za konkretne instrumente.

(b) Ključne računovodstvene procene za primenu računovodstvenih politika Banke

Ključne računovodstvene procene u primeni računovodstvenih politika Banke uključuju:

(i) Vrednovanje finansijskih instrumenata

Računovodstvena politika Banke o merenju fer vrednosti je obelodanjena u računovodstvenoj politici 3(j)(vi).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUDIVANJA (nastavak)

(b) Ključne računovodstvene procene za primenu računovodstvenih politika Banke (nastavak)

(i) Vrednovanje finansijskih instrumenata (nastavak)

Banka meri fer vrednost finansijske imovine koristeći sledeću hijerarhiju kvaliteta ulaznih podataka koji se koriste prilikom vrednovanja:

- Nivo 1: Zvanične tržišne cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identične instrumente.
- Nivo 2: Tehnike procenjivanja zasnovane na ulaznim podacima koji nisu tržišne cene za identične instrumente, ali su informacije dostupne i utvrdive bilo direktno (na primer cene) ili indirektno (na primer izvedeni iz cene). Ova kategorija obuhvata instrumente koji se mere putem: zvaničnih tržišnih cena na aktivnom tržištu za instrumente sličnih karakteristika, zvaničnih tržišnih cena za iste ili za instrumente sličnih karakteristika na tržištu koje se smatra manje aktivnim ili drugih tehnika procene gde su svi značajniji podaci direktno ili indirektno dostupni na tržištu.
- Nivo 3: Tehnike procenjivanja koje koriste ulazne podatke koji nisu dostupni i utvrdivi. Ova kategorija obuhvata sve instrumente čija se procena vrši na bazi podataka koji nisu dostupni i utvrdivi i kao takvi imaju značajan efekat na procenu vrednosti instrumenta. Ova kategorija obuhvata instrumente koji se vrednuju na osnovu zvanične cene za instrumente sličnih karakteristika, gde su značajne neutvrdive korekcije ili pretpostavke potrebne da bi odrazile razlike između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnom tržištu je zasnovana na tržišnim cenama. Za sve ostale finansijske instrumente Banka određuje fer vrednost korišćenjem tehnika procenjivanja.

Tehnike procenjivanja uključuju neto sadašnju vrednost i diskontovane gotovinske tokove, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje utvrdive tržišne cene, kao i druge metode procene. Pretpostavke i ulazni podaci koji se koriste kod tehnika procenjivanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne raspone i druge faktore koji se koriste prilikom procene diskontnih stopa, cene obveznica i kapitala, devizne kurseve, kapital i indekse cena kapitala i očekivanu nestabilnost cena i korelacije. Cilj tehnika procenjivanja je da se ustanovi fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila ustanovljena od učesnika na tržištu u transakciji „van dohvata ruke“.

Banka koristi opšte prihvaćene modele procenjivanja za određivanje fer vrednosti redovnih i uobičajenih finansijskih instrumenata, kao što su kamatni i valutni svopovi za koje se isključivo koriste utvrdivi tržišni parametri koji zahtevaju nizak stepen procenjivanja i pretpostavki od strane rukovodstva. Utvrdivi ulazni parametri modela su uglavnom dostupni na tržištu kotiranih dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, derivata kojima se trguje i jednostavnih derivata kao što su kamatni svopovi.

Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka modela smanjuje potrebu za procenama i pretpostavkama rukovodstva i takođe smanjuje neizvesnost koja se povezuje sa određivanjem fer vrednosti. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka se uglavnom razlikuje, u zavisnosti od proizvoda i tržišta, i sklona je promenama uslovljenim različitim događajima i opštim uslovima na budućim tržištima.

(ii) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme, stope amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije zasnovane su na projektovanom korisnom veku trajanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme, koji je podložan preispitivanju. Adekvatnost procenjenog očekivanog veka trajanja preispituje se jednom godišnje, odnosno po potrebi češće, ukoliko postoje indikacije da je došlo do značajnih promena faktora koji su uticali na prethodno određivanje veka trajanja ili do nastanka drugih događaja koji imaju uticaj na procenjeni vek trajanja. Određivanje korisnog veka trajanja zahteva značajne procene od strane rukovodstva i zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama koje mogu imati uticaj na ekonomski vek trajanja sredstava.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUDIVANJA (nastavak)

(b) Ključne računovodstvene procene za primenu računovodstvenih politika Banke (nastavak)

(iii) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje naznake koje ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od knjigovodstvene vrednosti, ista se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, a gubitak priznaje u bilansu uspeha. Razmatranje indikatora i dokaza obezvređenja zahteva značajne procene od strane rukovodstva u pogledu očekivanih tokova gotovine, diskontnih stopa i stepena iskorišćenosti sredstava koja su predmet razmatranja.

(iv) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da poreska sredstva mogu biti iskorišćena. Rukovodstvo Banke vrši procenu da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i iznosa sredstva, odnosno iznosa očekivanih budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

(v) Rezervisanja po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u određeni broj sudskih i radno pravnih sudskih postupaka. Rezervisanje po osnovu sudskih sporova se formira kada je verovatno da će Banka, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, čiji iznos se može pouzdano utvrditi, a po osnovu koje je očekivan odliv ekonomskih koristi. Procena rezervisanja po osnovu navedenih sporova zahteva značajne procene od strane pravne službe i rukovodstva Banke, uključujući procenu verovatnoće negativnih ishoda sporova, kao i iznose verovatnih i razumnih procena gubitaka. Iznosi potrebnih rezervisanja predstavljaju najbolju procenu na osnovu dostupnih informacija na datum bilansa, ali mogu biti promenjeni u budućnosti kao posledica nastanka novih događaja ili dobijanja novih informacija.

(vi) Rezervisanja po osnovu otpremnina zaposlenima

Rezervisanja za otpremnine zaposlenima prilikom odlaska u penziju utvrđuju se primenom aktuarske procene, koja podrazumeva procene diskontne stope, budućih kretanja zarada, budućih fluktuacija zaposlenih, odnosno stope mortaliteta. Stvarni ishodi mogu značajno odstupati od navedenih procena, naročito imajući u vidu dug period na koji se odnose.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 31. decembar 2017. godine

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST

Tabela koja sledi sadrži analizu finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, po nivoima u hijerarhiji fer vrednosti po kojima se kategorizuje vrednovanje fer vrednosti:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
2017.					
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	21	-	2.281.049	-	2.281.049
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	22	1.946.572*	80.225.064	-	82.171.636
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	26	-	17.956	174.295	192.251
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	27	-	9.195	-	9.195
		1.946.572	82.533.264	174.295	84.654.131
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	34	-	207.003	-	207.003
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	35	-	448.794	-	448.794
		-	655.797	-	655.797
2016.					
U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	21	-	105.553	2.209.764	2.315.317
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	22	-	76.669	76.243.995	76.320.664
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	26	-	24.067	198.778	222.845
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	27	-	375	-	375
		-	206.664	78.652.537	78.859.201
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	34	-	87.814	146.418	234.232
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	35	-	540.097	-	540.097
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	38	-	11	92	103
		-	627.922	146.510	774.432

*Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju – nivo 1, obuhvataju državne zapise RS denominirane u USD, koje su listirane na berzi EU kao visoko likvidna sredstva.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

(i) *Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti*

Procenjene fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti prikazana su u tabeli koja sledi prema nivoima hijerarhije fer vrednosti u skladu sa MSFI 13:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost
2017.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	20	-	-	29.661.017	29.661.017	29.661.017
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	23	-	-	81.780	81.780	77.886
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	24	-	9.248.386	2.577.264	11.825.650	11.825.650
Kredit i potraživanja od komitenata	25	-	80.231.248	169.267.555	249.498.803	232.553.107
Ostala sredstva	33	-	977.727	-	977.727	977.727
		-	90.457.361	201.587.616	292.044.977	275.095.387
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	36	-	85.780.106	15.199.254	100.979.360	99.533.573
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	37	-	34.783.435	152.525.877	187.309.312	186.658.833
Subordinirane obaveze	39	-	2.718.490	-	2.718.490	2.718.490
Tekuće poreske obaveze	19.4	-	178.821	-	178.821	178.821
Ostale obaveze	41	-	2.590.012	-	2.590.012	2.590.012
		-	126.050.864	167.725.131	293.775.995	291.679.729

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost
2016.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	20	-	-	28.085.266	28.085.266	28.085.266
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	23	-	-	44.819	44.819	42.957
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	24	-	14.618.710	5.663.452	20.282.162	20.282.162
Kredit i potraživanja od komitenata	25	-	73.870.874	141.211.732	215.082.606	201.321.112
Ostala sredstva	33	-	867.668	-	867.668	867.668
		-	89.357.252	175.005.269	264.362.521	250.599.165
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	36	-	20.872.714	62.785.370	83.658.084	82.090.424
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	37	-	54.497.172	124.053.207	178.550.379	178.232.370
Subordinirane obaveze	39	-	3.082.125	-	3.082.125	3.082.125
Tekuće poreske obaveze	19.4	-	29.200	-	29.200	29.200
Ostale obaveze	41	-	2.865.999	-	2.865.999	2.865.999
		-	81.347.210	186.838.577	268.185.787	266.300.118

Tehnike i modeli koje Banka koristi za obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata obelodanjeni su u napomeni 5b(i).

(ii) *Sredstva čija je fer vrednost približno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti*

Kod finansijskih sredstava i obaveza koja su visoko likvidna sa kratkoročnim dospećem (do godinu dana) pretpostavlja se da je knjigovodstvena vrednost približno jednaka fer vrednosti. Osnovna pretpostavka u ovom slučaju jeste da u kratkom roku, za visoko likvidna sredstva, neće doći do značajnih tržišnih promena koje mogu uticati na promenu fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe koristi i kod depozita po viđenju, štednih depozita bez definisanog roka dospeća i svih finansijskih instrumenata koji imaju promenljivu kamatnu stopu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

(iii) *Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom*

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se vode po amortizovanoj vrednosti procenjuje se poređenjem tržišnih kamatnih stopa u momentu inicijalnog priznavanja sa tekućim tržišnim kamatnim stopama za finansijske instrumente sličnih karakteristika. Procenjena fer vrednost finansijskih instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom se zasniva na diskontovanim novčanim tokovima korišćenjem preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za finansijske instrumente koji imaju slične karakteristike kreditnog rizika i ročnost.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća, krediti i depoziti uključuju i deo portfolia sa fiksnom kamatnom stopom što dovodi do razlike između knjigovodstvene i fer vrednosti.

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Prihodi od kamata		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	288.892	274.123
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	219.701	206.992
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3.613.540	4.163.368
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	6.951	3.793
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	143.880	121.448
Kredit i potraživanja od komitenata	10.262.550	10.328.287
Finansijski derivati i finansijska sredstva koja se drže u svrhe zaštite od rizika	313.677	275.021
Ukupni prihodi od kamata:	14.849.191	15.373.032
Rashodi od kamata		
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	114.804	84.553
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	80.105	79.480
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1.085.444	1.517.731
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	1.284.698	1.465.011
Subordinirane obaveze	135.462	138.959
Ukupni rashodi od kamata:	2.700.513	3.285.734
Neto prihodi od kamata	12.148.678	12.087.298

Prihodi od kamata na obezvređene plasmane saglasno računovodstvenoj politici 3 (d) u 2017. godini iznose 261.402 hiljade dinara (2016. godina: 465.999 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

8. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihod po osnovu naknada i provizija:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Prihodi od naknada i provizija		
Naknade i provizije za platni promet	1.166.651	977.971
Naknade za izdate garancije i druge potencijalne obaveze	586.770	637.731
Naknade po osnovu brokerskih usluga	19.725	20.154
Naknade po kastodi poslovima	363.251	390.544
Naknade iz poslovanja sa karticama	1.186.707	924.048
Naknade po osnovu depozita	369.753	343.732
Naknade po osnovu kredita	360.645	295.861
Ostale naknade i provizije	244.526	217.454
Ukupan prihod od naknada i provizija:	4.298.028	3.807.495
Rashodi od naknada i provizija		
Naknade i provizije za platni promet	163.816	152.320
Provizije po osnovu garancija, akreditiva i jemstava	11.688	22.958
Naknade iz poslovanja sa karticama	1.026.715	843.815
Ostale naknade i provizije	146.305	128.595
Ukupni rashodi od naknada i provizija:	1.348.524	1.147.688
Neto prihodi od naknada i provizija	2.949.504	2.659.807

9. NETO DOBITAK PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA NAMENJENIH TRGOVANJU

Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju obuhvata:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Neto dobitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti koje su namenjene trgovanju	44.559	88.376
Neto rashodi po osnovu promene fer vrednosti hartija od vrednosti koje su namenjene trgovanju	(3.550)	(8.545)
Neto prihodi/(rashodi) po osnovu promene vrednosti derivata namenjenih trgovanju	207.458	(48.842)
Neto dobitak od trgovanja	248.467	30.989

10. NETO GUBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika obuhvata:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Neto (rashodi)/prihodi od promene vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti	(90.429)	36.715
Neto prihodi/(rashodi) od promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	56.564	(40.459)
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	(33.865)	(3.744)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

11. NETO DOBITAK PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU

Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju obuhvata:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Dobici po osnovu prodaje hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	433.080	210.242
Gubici po osnovu prodaje hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	(171.908)	(43.986)
Neto dobitak	261.172	166.256

12. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule obuhvata:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	62.061.049	92.982.139
Rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(60.689.113)	(91.549.499)
Neto prihod	1.371.936	1.432.640

13. NETO DOBITAK PO OSNOVU INVESTICIJA

Neto dobitak po osnovu investicija predstavlja dobitak ostvaren prodajom akcija koje je Banke posedovala u kompaniji MasterCard:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Dobitak po osnovu prodaje investicija	120.379	-
Ukupno	120.379	-

14. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Ostali poslovni prihodi obuhvataju:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove (napomena 40)	19.139	29.388
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za ostale obaveze (napomena 40)	4.895	10.977
Prihodi od dividendi	120	342
Dobici po osnovu prodaje ostalih plasmana	12.760	58.609
Drugi prihodi iz poslovanja	99.804	54.930
Ukupno	136.718	154.246

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

15. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI

Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki obuhvata:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Plasmani klijentima		
Neto dodatna pojedinačna ispravka vrednosti	2.993.586	2.641.535
Neto (ukidanje)/dodatno grupno obezvređenje	(115.822)	267.367
	<u>2.877.764</u>	<u>2.908.902</u>
Potencijalne obaveze		
Neto dodatna pojedinačna ispravka vrednosti (napomena 40)	27.069	19.970
Neto dodatno grupno obezvređenje (napomena 40)	537	65.164
	<u>27.606</u>	<u>85.134</u>
Direktan otpis	1.199	9.102
Prihod od naplate otpisanih potrazivanja	(202.208)	(2.529)
Ukupno	<u>2.704.361</u>	<u>3.000.609</u>

16. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi sastoje se od:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Troškovi neto zarada	1.609.009	1.556.999
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	629.663	601.233
Neto rashodi po osnovu rezervisanja za otpremnine i godišnje odmore	5.613	20.496
Ostali lični rashodi	<u>572.036</u>	<u>456.949</u>
Ukupno	<u>2.816.321</u>	<u>2.635.677</u>

17. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Troškovi amortizacije sastoje se od:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja (napomena 29.2, 29.3)	271.501	372.610
Troškovi amortizacije investicionih nekretnina (napomena 31)	33	33
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme (napomena 30.2, 30.3)	<u>264.145</u>	<u>225.028</u>
Ukupno	<u>535.679</u>	<u>597.671</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

18. OSTALI RASHODI

Ostali rashodi obuhvataju:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Troškovi poslovne zgrade i poslovnog prostora	89.547	93.428
Troškovi kancelarijskog materijala	39.595	48.624
Troškovi zakupnina	671.491	664.542
Troškovi održavanja informacionog sistema	513.390	446.196
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	55.768	51.626
Troškovi reklame, propagande, reprezentacije i donacije	300.575	321.343
Troškovi advokatskih, konsultantskih usluga i revizije	195.356	157.200
Troškovi PTT usluga	138.098	132.476
Troškovi premija osiguranja	775.071	683.204
Troškovi osiguranja i obezbeđenja imovine	85.509	89.699
Troškovi stručnog usavršavanja	20.432	16.282
Troškovi servisnih usluga	92.448	99.792
Troškovi transportnih usluga	17.504	20.344
Troškovi prevoza na rad i sa rada	37.998	36.515
Troškovi naknada smeštaja i ishrane na službenim putovanjima	30.372	25.517
Ostali porezi i doprinosi	451.785	435.553
Rashodi rezervisanja za sudske sporove i ostala rezervisanja (napomena 40)	127.009	68.719
Gubici od prodaje i rashodovanja nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja	17.349	8.263
Ostalo	389.690	369.614
Ukupno	4.048.987	3.768.937

19. POREZ NA DOBITAK

19.1 Osnovne komponente poreza na dobitak na dan 31. decembra su sledeće:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Tekući poreski rashod perioda	(472.387)	(320.254)
Povećanje odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	28.593	22.256
Smanjenje odloženih poreskih sredstava i povećanje odloženih poreskih obaveza	(20.528)	-
Ukupno	(464.322)	(297.998)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

19. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

19.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Dobitak pre oporezivanja	7.097.641	6.524.598
Efektivni porez obračunat na iznos finansijskog rezultata po poreskoj stopi od 15%	1.064.646	978.690
<i>Poreski efekti trajnih razlika:</i>		
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	5.685	5.977
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda	(613.958)	(689.769)
<i>Poreski efekti privremenih razlika:</i>		
Razlika amortizacije obračunata za poreske svrhe i u finansijskim izveštajima	(6.973)	11.700
Poreski efekti po osnovu rashoda koji se priznaju u narednom periodu	22.987	13.656
Tekući porez na dobit	472.387	320.254
<i>Efektivna poreska stopa</i>	<i>6,66%</i>	<i>4,91%</i>

19.3 Porez na dobitak priznat u okviru ostalog ukupnog rezultata prikazan je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2017.			2016.		
	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza
Aktuarski gubici	(1.967)	(1.478)	(3.445)	(12.203)	380	(11.823)
Stanje na dan 31. decembra	(1.967)	(1.478)	(3.445)	(12.203)	380	(11.823)

19.4. Obračunata obaveza za porez na dobit za 2017. godinu iznosi 472.387 hiljada dinara od čega je iznos od 293.566 hiljada dinara zatvoren iz više plaćenih akontacija, tako da neizmirene tekuće poreske obaveze na dan 31. decembra 2017. godine iznose 178.821 hiljadu dinara.

20. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

20.1 Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Gotovina u blagajni u dinarima	1.577.892	1.363.614
Žiro račun	17.645.389	8.734.298
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	1.034.221	1.024.061
Ostala novčana sredstva u stranoj valuti	38.226	43.692
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	9.365.485	16.920.376
	29.661.213	28.086.041
Ispravka vrednosti	(196)	(775)
Stanje na dan 31. decembra	29.661.017	28.085.266

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

20. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Stanje na žiro računu uključuje i obavezu rezervu u dinarima koja predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS“. U skladu sa navedenom Odlukom dinarska obavezna rezerva se obračunava na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih depozita, kredita, hartija od vrednosti i ostalih dinarskih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca i to po stopama od 0% do 5% u zavisnosti od ugovorene ročnosti i izvora finansiranja, a zatim drži na žiro računu Banke. Tokom 2017. godine NBS je plaćala kamatu na obavezu rezervu po stopi od 1,75% godišnje.

Obavezna devizna rezerva kod NBS predstavlja minimalnu rezervu deviznih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS“. U skladu sa napred navedenom Odlukom, deviznu obavezu rezervu banke obračunavaju na osnovu prosečnog stanja depozita, kredita i drugih obaveza u stranim valutama ili u dinarima indeksiranim deviznom klauzulom primenom kursa dinara prema evru tokom jednog kalendarskog meseca. Stopa obavezne rezerve bila je nepromenjena tokom 2017. godine i iznosila je 20% na devizne depozite do dve godine i 13% na devizne depozite preko dve godine, dok je stopa na deo devizne rezerve koji čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom iznosila 100%.

Banka je dužna da održava prosečno dnevno stanje u obračunskom periodu na deviznim računima kod NBS u iznosima ne manjim od obračunatih iznosa. NBS ne plaća Banci kamatu na izdvojena sredstva na redovnom deviznom računu obavezne rezerve.

20.2 Kretanja na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(775)	(398)
Ukidanje /(dodatna) ispravka vrednosti	-	-	497	(363)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	82	(14)
Ukupno za godinu	-	-	579	(377)
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(196)	(775)

21. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA NAMENJENA TRGOVANJU

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju obuhvataju:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Hartije od vrednosti koje su namenjene trgovanju:		
- državni zapisi Republike Srbije	2.095.845	2.168.644
	2.095.845	2.168.644
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih trgovanju:		
- kamatni svopovi	157.024	146.673
- valutni svop i forward	28.180	-
	185.204	146.673
Stanje na dan 31. decembra	2.281.049	2.315.317

Na dan 31. decembra 2017. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje su namenjene trgovanju u iznosu od 2.095.845 hiljade dinara, predstavljaju ulaganja u državne zapise Republike Srbije sa rokovima dospeća do 2022. godine.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 31. decembar 2017. godine

22. FINANSIJSKA SREDSTVA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju obuhvataju:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju		
- državni zapisi Republike Srbije i obveznice lokalne samouprave	70.182.412	70.275.281
- obveznice lokalne samouprave i državni zapisi Republike Srbije - stavke hedžinga	11.989.224	6.045.383
Stanje na dan 31. decembra	82.171.636	76.320.664

Na dan 31. decembra 2017. godine, ulaganja u hartije od vrednosti raspoložive za prodaju u iznosu od 11.989.224 hiljade dinara predstavljaju ulaganja u obveznice lokalne samouprave i državne zapise Republike Srbije - stavke hedžinga, sa rokovima dospeća do 2023. godine, dok iznos od 70.182.412 hiljada dinara predstavlja ulaganja u državne zapise Republike Srbije sa rokovima dospeća do 2023. godine.

U cilju zaštite od kamatnog rizika kod obveznica lokalne samouprave kao i državnih zapisa Republike Srbije, Banka je implementirala mikro hedžing fer vrednosti, tj. naznačila kao stavke hedžinga ulaganja u obveznice lokalne samouprave i državne zapise Republike Srbije, ukupne nominalne vrednosti EUR 97,4 miliona, dok su kao instrumenti hedžinga naznačeni kamatni svopovi ukupne nominalne vrednosti EUR 97,4 miliona. Na dan 31. decembra 2017. godine urađen je test efektivnosti koji je pokazao da je hedžing veoma efektivan.

23. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE DRŽE DO DOSPEĆA

23.1. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća obuhvataju:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća:		
- potraživanja po osnovu eskonta menica	79.534	44.149
Ispravka vrednosti	(1.648)	(1.192)
Stanje na dan 31. decembra	77.886	42.957

Na dan 31. decembra 2017. godine, potraživanja po osnovu eskonta menica u iznosu od 79.534 hiljade dinara predstavljaju ulaganja sa rokom dospeća do godinu dana i eskontnom stopom u visini jednogomesečnog BELIBOR-a uvećanog od 2% do 3,9% na godišnjem nivou.

23.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti finansijskih sredstava koja se drže do dospeća tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Stanje na dan 1. januara	(623)	(16.252)	(569)	(9.113)
Gubitak po osnovu obezvređenja: (Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	(1.079)	8.544
Otpis bez otpusta duga	623	15.629	-	-
Ukupno za godinu	623	15.629	(1.079)	8.544
Stanje na dan 31. decembra	-	(623)	(1.648)	(569)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

24.1. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija uključuju:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Devizni računi kod:		
- drugih banaka u okviru UniCredit grupe	712.860	4.953.054
- drugih stranih banaka	1.797.310	698.387
Ukupno devizni računi:	2.510.170	5.651.441
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight)		
- u stranoj valuti	7.463.780	11.112.514
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	7.463.780	11.112.514
Garantni depozit u stranoj valuti za kupoprodaju hartija od vrednosti	4.739	4.939
Namenski depoziti u stranoj valuti	11.509	13.602
Kratkoročni krediti:		
- u dinarima	678	3.438.720
Ukupno kratkoročni krediti:	678	3.438.720
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	1.786.030	90.070
Ukupno dugoročni krediti:	1.786.030	90.070
Ostali plasmani u stranoj valuti	57.261	2.256
Ispravka vrednosti	(8.517)	(31.380)
Stanje na dan 31. decembra	11.825.650	20.282.162

24.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od banaka tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Stanje na dan 1. januara	(3)	(1)	(31.377)	(15.747)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Ukidanje /(dodatna) ispravka vrednosti	(4)	(2)	22.633	(15.243)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	234	(387)
Ukupno za godinu	(4)	(2)	22.867	(15.630)
Stanje na dan 31. decembra	(7)	(3)	(8.510)	(31.377)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

25.1. Krediti i potraživanja od komitenata uključuju

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Kratkoročni krediti:		
- u dinarima	27.469.938	25.565.936
- u stranoj valuti	3.023.971	1.766.592
Ukupno kratkoročni krediti:	30.493.909	27.332.528
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	194.066.817	169.111.255
- u stranoj valuti	10.849.201	16.342.875
Ukupno dugoročni krediti:	204.916.018	185.454.130
Plasmani po osnovu akceptiranja, avaliranja i izvršenih plaćanja po garancijama i akreditivima:		
- u dinarima	49.474	182.225
- u stranoj valuti	14.807	3.834.365
Ukupno:	64.281	4.016.590
Potraživanja po osnovu faktoringa u dinarima	560.067	508.122
Ostali plasmani u dinarima	5.892.542	-
Ispravka vrednosti	(9.373.710)	(15.990.258)
Stanje na dan 31. decembra	232.553.107	201.321.112

Kreditni koji su indeksirani valutnom klauzulom (EUR, CHF, USD) prikazani su u okviru kredita u dinarima.

25.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2017	2016	2017	2016
Stanje na dan 1. januara	(14.704.397)	(19.899.044)	(1.285.861)	(1.005.727)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(2.979.629)	(2.571.828)	93.755	(270.698)
Efekt promene deviznog kursa	644.882	(268.102)	(98.574)	(9.436)
Korekcija prihoda od kamata	(207.918)	(240.968)	-	-
Efekt prodaje portfolia	1.833.636	366.717	-	-
Otpis sa otpustom duga	30.727	392.053	-	-
Otpis bez otpusta duga*	7.299.669	7.516.775	-	-
Ukupno za godinu	6.621.367	5.194.647	(4.819)	(280.134)
Stanje na dan 31. decembra	(8.083.030)	(14.704.397)	(1.290.680)	(1.285.861)

*Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis, predstavlja otpis potraživanja saglasno Odluci Narodne banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive (Službeni glasnik RS br. 77/2017) koja je u primeni od 30. septembra 2017. godine. Banka je izvršila otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti odnosno računovodstveni otpis 100% obezvređenih potraživanja. U smislu pomenute Odluke, računovodstveni otpis podrazumeva prenos iznosa potraživanja iz bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

25.3. Struktura kredita i potraživanja od komitenata data je u sledećoj tabeli:

	2017.			2016.		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
U hiljadama dinara						
Javni sektor	11.085.390	(26.499)	11.058.891	6.049.787	(113.559)	5.936.228
Privreda	150.134.535	(8.285.016)	141.849.519	140.681.618	(12.047.693)	128.633.925
Stanovništvo	80.706.892	(1.062.195)	79.644.697	70.579.965	(3.829.006)	66.750.959
Stanje na dan 31. decembra	241.926.817	(9.373.710)	232.553.107	217.311.370	(15.990.258)	201.321.112

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

25.4. Krediti pravnim licima su uglavnom odobravani za finansiranje tekuće likvidnosti (minus po tekućem računu), nabavke obrtnih sredstava, finansiranje uvoza, kao i za finansiranje investicija. Odobreni krediti su korišćeni za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine i usluga, industrije, građevinarstva, poljoprivrede i prehrambene proizvodnje, kao i za ostale namene. Kratkoročni krediti su odobravani sa rokovima dospeća od 30 dana do jedne godine. Kamata na kratkoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom obračunavana je u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 2,65%, dok je kamata na kratkoročne kredite odobrene u dinarima obračunavana u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog BELIBOR-a uvećanog u proseku za 1,01%.

Dugoročni krediti su odobravani na period od 2 do 10 godina. Kamata na dugoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom se obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 2,85% na godišnjem nivou, dok se kamata na dugoročne kredite u dinarima obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog BELIBOR-a uvećanog u proseku za 1,14% na godišnjem nivou, u skladu sa ostalim troškovima i kamatnom politikom Banke.

Stambeni krediti za stanovništvo su odobravani sa rokom otplate od 5 do 30 godina, sa nominalnom kamatnom stopom koja se kretala u rasponu od šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 2,3% do 4,2% godišnje. Banka je početkom oktobra inicirala kampanju u kojoj su klijenti imali mogućnost da apliciraju, do kraja godine, za stambeni kredit uz mogućnost predodobrenja, čime je sam proces odobrenja optimizovan u skladu sa potrebama i zahtevima klijenata. Banka je u ponudu uvrstila i stambeni kredit sa kombinovanom i fiksnom kamatnom stopom i na taj način odgovorila na potrebe klijenata kada je u pitanju promenljivost kamatne stope.

Dugoročni gotovinski krediti stanovništvu u dinarima su odobravani sa rokom otplate do 7 godina, odnosno do 10 godina za kredite sa osiguranjem za koje je u toku 2017. godine povećan maksimalan iznos kredita na 3 miliona dinara.

Takođe, nastavljena je prodaja keš kredita za penzionere sa osiguranjem života sa fiksnom kamatnom stopom od 17,9% ili varijabilnom kamatnom stopom koja se kretala u rasponu od tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 4,2% do 8,5% godišnje.

U 2017. godini kamatne stope za investiciono finansiranje za mala preduzeća i preduzetnike kretale se u rasponu od šestomesečnog/dvanaestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3% do 6% godišnje, dok su se kamatne stope za finansiranje obrtnih sredstava do 42 meseci kretale u rasponu od dvanaestomesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3% do 7,5% godišnje odnosno sa fiksnom kamatnom stopom u rasponu od 3,2% do 7,5%. Kamatna stopa za kredite u dinarima kretala se u visini jednomesečnog/tromesečnog BELIBOR-a uvećanog za 2,3% do 7% godišnje.

Svi obezvređeni i ispravljeni plasmani svedeni su na svoje nadoknadne iznose. Ispravka vrednosti je formirana kao umanjene kredita i potraživanja od komitenata.

U cilju zaštite od kamatnog rizika, Banka je implementirala mikro hedžing fer vrednosti tj. naznačila je kao stavku hedžinga kredit klijenta sadašnje vrednosti 1.613.491 EUR na dan 31. decembra 2017. godine, dok je kao instrument hedžinga naznačen kamatni svop iste nominalne vrednosti. Banka je, takođe, implementirala i makro hedžing fer vrednosti gde su kao stavke hedžinga naznačena portfolija kredita sadašnje vrednosti 20.100.000 EUR odnosno 8.589.846 CHF, dok su kao instrumenti hedžinga naznačeni kamatni svopovi iste nominalne vrednosti. Na dan 31. decembra 2017. godine urađen je test efektivnosti koji je pokazao da je hedžing veoma efektivan.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

25.5 Koncentracija kredita i potraživanja odobrenih komitentima od strane Banke, po industrijskim sektorima, prikazana je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Privreda		
- Energetika	2.298.746	1.534.998
- Poljoprivreda	6.471.833	5.690.148
- Građevinarstvo	7.615.611	8.553.620
- Industrija i rudarstvo	54.175.376	51.856.638
- Trgovina	39.030.404	30.228.331
- Usluge	22.051.341	19.511.184
- Saobraćaj	13.954.059	18.787.162
- Ostalo	4.537.165	4.519.537
	150.134.535	140.681.618
Javni sektor	11.085.390	6.049.787
Stanovništvo		
- Fizička lica	77.279.149	67.951.542
- Preduzetnici	3.427.743	2.628.423
	80.706.892	70.579.965
Ukupno	241.926.817	217.311.370
Ispravka vrednosti	(9.373.710)	(15.990.258)
Stanje na dan 31. decembra	232.553.107	201.321.112

Rukovodstvo Banke definiše nivo kreditnog rizika koji preuzima, tako što određuje limite kreditne izloženosti za jednog zajmoprimca ili grupu zajmoprimaca, kao i za geografske i industrijske segmente. Ovaj rizik se redovno prati na godišnjem nivou ili češće po potrebi. Izloženost kreditnom riziku se kontroliše kroz redovne analize solventnosti zajmoprimca i potencijalnih zajmoprimaca, kako bi se utvrdila sposobnost izmirivanja obaveza po osnovu kamata i glavnice, i promenom limita pozajmica po pojedinačnom zajmoprimcu, ukoliko je potrebno. Upravljanje kreditnim rizikom se delimično obezbeđuje uspostavljanjem kolaterala.

26. PROMENE FER VREDNOSTI STAVKI KOJE SU PREDMET ZAŠTITE OD RIZIKA

Promene fer vrednosti stavki koja su predmet zaštite od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	192.251	222.845
Stanje na dan 31. decembra	192.251	222.845

U cilju zaštite od kamatnog rizika vezanog za kredite odobrene u CHF i EUR sa fiksom kamatnom stopom, Banka je implementirala makro hedžing fer vrednosti (napomena 35). Na dan 31. decembra 2017. godine urađen je test efektivnosti koji je pokazao da je hedžing veoma efektivan.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU FINANSIJSKIH DERIVATA NAMENJENIH ZAŠTITI OD RIZIKA

Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	9.195	375
Stanje na dan 31. decembra	9.195	375

U 2017. godini promena vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika odnosi se na micro hedžing fer vrednosti (napomena 25.4), dok se u 2016. godini odnosi na macro hedžing fer vrednosti (napomena 38).

28. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

Investicije u zavisna društva obuhvataju ulaganja u kapital sledećih pravna lica u kojima Banka ima 100% učešća:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
UniCredit Leasing Srbija d.o.o	-	-
UniCredit Partner d.o.o.	112.644	112.644
	<u>112.644</u>	<u>112.644</u>
Ispravka vrednosti	-	-
Stanje na dan 31. decembra	112.644	112.644

29. NEMATERIJALNA ULAGANJA

29.1 Nematerijalna ulaganja, neto:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Nematerijalna ulaganja	1.001.317	721.941
Nematerijalna ulaganja u pripremi	161.141	195.869
	<u>1.162.458</u>	<u>917.810</u>
Stanje na dan 31. decembra	1.162.458	917.810

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

29. NEMATERIJALNA ULAGANJA (nastavak)

29.2 Promene na nematerijalnim ulaganjima tokom 2017. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Nematerijalna ulaganja	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2017. godine	2.976.237	195.869	3.172.106
Nabavke u toku godine	550.877	(23.379)	527.498
Otuđenje i rashodovanje	(202.986)	(11.349)	(214.335)
Stanje 31. decembar 2017. godine	3.324.128	161.141	3.485.269
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2017. godine	2.254.296	-	2.254.296
Amortizacija	271.501	-	271.501
Otuđenje i rashodovanje	(202.986)	-	(202.986)
Stanje 31. decembar 2017. godine	2.322.811	-	2.322.811
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2017. godine	1.001.317	161.141	1.162.458
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2017. godine	721.941	195.869	917.810

29.3 Promene na nematerijalnim ulaganjima tokom 2016. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Nematerijalna ulaganja	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2016. godine	2.665.406	150.398	2.815.804
Nabavke u toku godine	310.831	48.149	358.980
Ostalo	-	(2.678)	(2.678)
Stanje 31. decembar 2016. godine	2.976.237	195.869	3.172.106
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2016. godine	1.881.686	-	1.881.686
Amortizacija	372.610	-	372.610
Stanje 31. decembar 2016. godine	2.254.296	-	2.254.296
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2016. godine	721.941	195.869	917.810
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2016. godine	783.720	150.398	934.118

30. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

30.1 Nekretnine i oprema obuhvataju:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Gradjevinski objekti	566.288	580.714
Oprema i ostala osnovna sredstva	728.758	727.677
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	200.575	222.018
Osnovna sredstva u pripremi	55.768	46.916
Stanje na dan 31. decembra	1.551.389	1.577.325

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

30. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

30.2 Promene na nekretninama i opremi tokom 2017. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Ukupno
U hiljadama dinara					
Nabavna vrednost					
Stanje 1. januar 2017. godine	671.034	1.813.957	480.187	46.916	3.012.094
Nabavke u toku godine	-	-	-	248.334	248.334
Prenos sa investicija u toku	541	209.631	29.310	(239.482)	-
Otuđenje i rashodovanje	(541)	(366.330)	(27.553)	-	(394.424)
Ostalo	-	(7.551)	-	-	(7.551)
Stanje 31. decembar 2017. godine	671.034	1.649.707	481.944	55.768	2.858.453
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja					
Stanje 1. januar 2017. godine	90.320	1.086.280	258.169	-	1.434.769
Amortizacija	14.502	202.351	47.292	-	264.145
Gubici po osnovu obezvređenja	-	-	-	-	-
Otuđenje i rashodovanje	(76)	(360.452)	(24.092)	-	(384.620)
Ostalo	-	(7.230)	-	-	(7.230)
Stanje 31. decembar 2017. godine	104.746	920.949	281.369	-	1.307.064
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2017. godine	566.288	728.758	200.575	55.768	1.551.389
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2017. godine	580.714	727.677	222.018	46.916	1.577.325

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

30. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

30.3. Promene na nekretninama i opremi tokom 2016. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost					
Stanje 1. januar 2016. godine	671.034	1.387.988	388.889	25.543	2.473.454
Nabavke u toku godine	-	-	-	627.178	627.178
Prenos sa investicija u toku	6.122	442.678	157.005	(605.805)	-
Otuđenje i rashodovanje	(6.122)	(13.399)	(65.707)	-	(85.228)
Ostalo	-	(3.310)	-	-	(3.310)
Stanje 31. decembar 2016. godine	671.034	1.813.957	480.187	46.916	3.012.094
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja					
Stanje 1. januar 2016. godine	77.008	930.993	283.713	-	1.291.714
Amortizacija	14.006	171.162	39.860	-	225.028
Gubici po osnovu obezvređenja	-	-	-	-	-
Otuđenje i rashodovanje	(694)	(12.851)	(65.404)	-	(78.949)
Ostalo	-	(3.024)	-	-	(3.024)
Stanje 31. decembar 2016. godine	90.320	1.086.280	258.169	-	1.434.769
Neto knjigovodstvena vrednost					
na dan 31. decembra 2016. godine	580.714	727.677	222.018	46.916	1.577.325
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2016. godine	594.026	456.995	105.176	25.543	1.181.740

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 31. decembar 2017. godine

31. INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama tokom 2017. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Investicione nekretnine	Investicione nekretnine u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2017. godine	1.642	-	1.642
Stanje 31. decembar 2017. godine	1.642	-	1.642
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2017. godine	245	-	245
Amortizacija	33	-	33
Stanje 31. decembar 2017. godine	278	-	278
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2017. godine	1.364	-	1.364
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2017. godine	1.397	-	1.397

32. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA

32.1 Odložena poreska sredstva se odnose na:

U hiljadama dinara	2017.			2016.		
	Sredstva	Obaveze	Neto	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	27.407	-	27.407	47.935	-	47.935
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	143.163	-	143.163	114.570	-	114.570
Odložena poreska sredstva aktuarskih gubitaka po osnovu planova definisanih primanja	609	-	609	2.087	-	2.087
Ukupno	171.179	-	171.179	164.592	-	164.592

32.2 Kretanja privremenih razlika tokom 2017. godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Stanje 1. januara	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u ostalom ukupnom rezultatu	Stanje 31. decembra
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	47.935	(20.528)	-	27.407
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	114.570	28.593	-	143.163
Odložena poreska sredstva aktuarskih gubitaka po osnovu planova definisanih primanja	2.087	-	(1.478)	609
Ukupno	164.592	8.065	(1.478)	171.179

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 31. decembar 2017. godine

33. OSTALA SREDSTVA

33.1. Ostala sredstva odnose se na:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
<i>Ostala sredstva u dinarima:</i>		
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	62.433	194.455
Potraživanja po osnovu avansa, depozita i kaucija	13.848	8.963
Potraživanja za plaćene stvarne troškove	344.889	369.249
Potraživanja od Fonda za zdravstveno osiguranje	63.596	57.429
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	397.579	452.185
Sredstva stečena naplatom potraživanja	4.927	4.927
Ostale investicije	4.992	4.992
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	15.434	10.408
Razgraničeni ostali troškovi	88.596	41.484
Ukupno:	<u>996.294</u>	<u>1.144.092</u>
<i>Ostala sredstva u stranoj valuti:</i>		
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	320	3.850
Potraživanja po osnovu avansa, depozita i kaucija	-	109
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	12.086	18.183
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	1.439	17.560
Ukupno:	<u>13.845</u>	<u>39.702</u>
Ispravka vrednosti	<u>(32.412)</u>	<u>(316.126)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>977.727</u>	<u>867.668</u>

33.2. Promene na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava tokom godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Pojedinačna		Grupna	
	2017.	2016.	2017.	2016.
U hiljadama dinara				
Stanje na dan 1. januara	(315.567)	(294.594)	(559)	(10.952)
Rashodi po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(13.953)	(69.705)	16	10.393
Efekti promene deviznog kursa	561	(148)	-	-
Efekti prodaje portfolia	38.515	472	-	-
Otpis sa otpustom duga	12.675	3.225	-	-
Otpis bez otpusta duga	245.900	45.183	-	-
Ukupno za godinu	<u>283.698</u>	<u>(20.973)</u>	<u>16</u>	<u>10.393</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>(31.869)</u>	<u>(315.567)</u>	<u>(543)</u>	<u>(559)</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

33. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

33.3. Ostale investicije u pridružena društva obuhvataju investicije u kapital preduzeća do 10%:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
FAP Priboj a.d.	4.737	4.737
Fond za doškolovanje mladih poljoprivrednika	147	147
Tržište novca a.d.	108	108
	<u>4.992</u>	<u>4.992</u>
Ispravka vrednosti	(4.992)	(4.992)
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>-</u></u>	<u><u>-</u></u>

Investicije u pridružena društva u iznosu od 4.992 hiljade dinara su u celini obezvređena.

34. FINANSIJSKE OBAVEZE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA NAMENJENE TRGOVANJU

Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju obuhvataju:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Vrste instrumenata:		
- valutni svopovi i forvardi	54.455	93.814
- kamatni svopovi	<u>152.548</u>	<u>140.418</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>207.003</u></u>	<u><u>234.232</u></u>

35. OBAVEZE PO OSNOVU FINANSIJSKIH DERIVATA NAMENJENIH ZAŠTITI OD RIZIKA

Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Vrste instrumenata:		
- kamatni svopovi	<u>448.794</u>	<u>540.097</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>448.794</u></u>	<u><u>540.097</u></u>

Banka koristi kamatni svop da bi se štitila od izloženosti promena u fer vrednosti obveznica lokalne samouprave i državnih zapisa RS sa fiksnom stopom prinosa (napomena 22), kao i kredita i plasmana u CHF i EUR sa fiksnom kamatnom stopom (napomena 26).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

36. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKI ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

36.1. Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj bancii uključuju:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	4.679.346	1.671.612
- u stranoj valuti	1.182.722	1.329.664
Ukupno depoziti po viđenju	5.862.068	3.001.276
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):		
- u dinarima	672.376	539.588
- u stranoj valuti	14.223.612	21.682.567
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	14.895.988	22.222.155
Kratkoročni depoziti:		
- u dinarima	3.202.788	2.054.563
- u stranoj valuti	15.937.684	13.576.227
Ukupno kratkoročni depoziti	19.140.472	15.630.790
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima	617.334	547.233
- u stranoj valuti	39.536.765	18.151.034
Ukupno dugoročni depoziti	40.154.099	18.698.267
Dugoročni krediti:		
- u stranoj valuti	19.374.495	22.473.975
Ostale finansijske obaveze:		
- u stranoj valuti	106.451	63.961
Stanje na dan 31. decembra	99.533.573	82.090.424

Kratkoročno oročeni depoziti banaka u dinarima deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu od 1,66% do 3,4% godišnje. Kratkoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu u rasponu od -0,7% do 1,6 % godišnje zavisno od valute.

36.2. Struktura dugoročnih kredita od banaka u stranoj valuti je sledeća:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	3.318.653	5.641.486
Kreditanstalt für Wiederaufbau Frankfurt am Main ("KfW")	1.125.387	1.882.732
European Investment Bank, Luxembourg	672.252	931.675
International Finance Corporation, Washington	1.385.101	1.805.921
European Fond for Southeast Europe SA, Luxembourg	9.245.983	1.520.280
MIDF B.V, Netherlands	-	1.173.869
Green for Growth Fund, Southeast Europe, Luxembourg	2.348.419	1.210.486
UniCredit Bank Austria AG	1.278.700	1.964.546
EFSE Netherlands B.V.	-	6.342.980
Stanje na dan 31. decembra	19.374.495	22.473.975

Dugoročni krediti od banaka su odobreni na period u rasponu od 5 do 15 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 3,39%.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine
37. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

37.1. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	45.701.976	42.078.829
- u stranoj valuti	76.454.097	69.595.210
Ukupno depoziti po viđenju	122.156.073	111.674.039
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):		
- u dinarima	1.775.281	5.278.666
- u stranoj valuti	2.475.327	343.800
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	4.250.608	5.622.466
Kratkoročni depoziti:		
- u dinarima	22.531.919	11.072.515
- u stranoj valuti	20.425.493	23.448.515
Ukupno kratkoročni depoziti	42.957.412	34.521.030
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima	2.878.358	1.618.759
- u stranoj valuti	8.226.646	12.835.532
Ukupno dugoročni depoziti	11.105.004	14.454.291
Dugoročni krediti:		
- u stranoj valuti	5.845.446	10.478.736
Ukupno dugoročni krediti:	5.845.446	10.478.736
Ostale finansijske obaveze:		
- u dinarima	136.031	208.014
- u stranoj valuti	208.259	1.273.794
Ukupno ostale finansijske obaveze:	344.290	1.481.808
Stanje na dan 31. decembra	186.658.833	178.232.370

37.2. Struktura depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima je sledeća:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Javni sektor	1.243.399	4.273.234
Privreda	122.593.576	108.674.462
Stanovništvo	56.976.412	54.805.938
Dugoročni krediti (napomena 37.3)	5.845.446	10.478.736
Stanje na dan 31. decembra	186.658.833	178.232.370

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

37. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Na depozite po viđenju pravnih lica u dinarima, godišnja kamatna stopa se kretala u proseku oko 0,8%, dok je kamatna stopa na depozite po viđenju u valuti EUR iznosila u proseku 0,2%.

Na oročene depozite pravnih lica u dinarima obračunavala se kamatna stopa u proseku 3,51% godišnje, odnosno 1,05% godišnje kada je reč o oročenim depozitima u valuti EUR.

Na depozite po viđenju stanovništva u dinarima obračunavala se kamata koja se kreće do 0,15% godišnje. Na depozite po viđenju stanovništva u stranoj valuti, obračunavala se kamata do 0,1% godišnje, dok se na sredstva na tekućem računu obračunavala kamata do 0,05% godišnje.

Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u stranoj valuti su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0,05% do 0,4% godišnje u zavisnosti od roka oročenja. Za oročenja na srednji rok od 18 do 36 meseci kamatne stope su se kretale od 0,4% do 0,9% na godišnjem nivou. Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 1,3% do 1,9% godišnje u zavisnosti od roka oročenja.

Za dinarske oročene depozite za mala preduzeća i preduzetnike kamatna stopa za dinare iznosila je od 0,8% do 1,2% godišnje, dok se za stranu valutu kretala u rasponu od 0,1% do 0,7% godišnje.

37.3. Struktura dugoročnih kredita od komitenata u stranoj valuti je sledeća:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
NBS - Evropska investiciona banka, Luksemburg	-	8.567.215
NBS fond revolving kredita	5.807.101	390.517
Vlada Republike Italije	38.345	1.521.004
Stanje na dan 31. decembra	5.845.446	10.478.736

Dugoročni krediti od komitenata su odobreni na period u rasponu od 6 do 13 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 2,15%.

38. PROMENE FER VREDNOSTI STAVKI KOJE SU PREDMET ZAŠTITE OD RIZIKA

Promene fer vrednosti stavki koja su predmet zaštite od rizika obuhvataju:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	103
Stanje na dan 31. decembra	-	103

U cilju zaštite od kamatnog rizika vezanog za kredite odobrene u EUR sa fiksom kamatnom stopom, Banka je implementirala makro hedžing fer vrednosti (napomena 27).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

39. SUBORDINIRANE OBAVEZE

Subordinirane obaveze odnose se na:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
UniCredit Bank Austria AG, Beč	2.718.490	3.082.125
Stanje na dan 31. decembra	2.718.490	3.082.125

Na dan 31. decembra 2017. godine, subordinirane obaveze u stranoj valuti u iznosu od 2.718.490 hiljada dinara, odnose se na obavezu po subordiniranom dugoročnom kreditu primljenom od UniCredit Bank Austria AG u iznosu od CHF 26.830.000. Ovaj kredit je odobren na period od 12 godina uz kamatnu stopu na nivou tromesečnog CHF LIBOR-a uvećenog za 2,93% s tim da je kamatna stopa u međuvremenu fiksirana na nivou od 4,51%. Ovaj kredit nije obezbeđen kolateralom i sve obaveze koje proističu iz ovog ugovora se smatraju subordiniranim, odnosno u slučaju likvidacije ili stečaja Banke, otplaćuju se samo nakon izmirenja obaveza prema ostalim poveriocima.

40. REZERVISANJA

Rezervisanja se odnose na:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	126.577	99.508
Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	198.264	197.727
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	59.275	67.019
Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava po sudskim sporovima	344.425	240.230
Rezervisanja za ostale obaveze	343.990	348.885
Stanje na dan 31. decembra	1.072.531	953.369

Promene na računima rezervisanja tokom godine prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih	Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava za sudske sporove	Rezervisanja za ostale obaveze	Ukupno
Stanje na dan 1. januara	99.508	197.727	67.019	240.230	348.885	953.369
Rezervisanja u toku godine:						
- iskazana u bilansu uspeha	94.263	675	5.079	127.009	-	227.026
- iskazana u okviru ostalog rezultata	-	-	(9.856)	-	-	(9.856)
	94.263	675	(4.777)	127.009	-	217.170
Iskorišćena rezervisanja u toku godine	-	-	(2.967)	(3.675)	-	(6.642)
Ukidanje rezervisanja u toku godine (nap 14)	(67.194)	(138)	-	(19.139)	(4.895)	(91.366)
Stanje na dan 31. decembra	126.577	198.264	59.275	344.425	343.990	1.072.531

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 31. decembar 2017. godine

41. OSTALE OBAVEZE

Ostale obaveze obuhvataju:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije:		
- u dinarima	12.761	11.632
- u stranoj valuti	3.669	3.139
Obaveze prema dobavljačima:		
- u dinarima	228.352	176.855
- u stranoj valuti	294.110	498.105
Ostale obaveze:		
- u dinarima	490.343	516.604
- u devizama	771.940	863.897
Obaveze po osnovu naknada i provizija na ostale obaveze:		
- u dinarima	8.645	5.762
- u stranoj valuti	13.974	14.230
Razgraničeni ostali prihodi:		
- u dinarima	206.619	149.113
- u stranoj valuti	56.364	82.037
Razgraničeni ostali rashodi:		
- u dinarima	394.339	313.543
- u stranoj valuti	35.124	43.350
Obaveze po primljenim sredstvima po poslovima u ime i za račun komitenata	19.288	51.069
Obaveze po osnovu poreza i doprinosa	54.484	136.663
Stanje na dan 31. decembra	2.590.012	2.865.999

42. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH POTRAŽIVANJA I OBAVEZA SA POVERIOCIMA I DUŽNICIMA

Banka je u skladu sa Zakonom o računovodstvu izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima Banke. Usaglašavanja su izvršena sa stanjem na dan 30. septembar 2017. godine. Od ukupnog iznosa aktive za usaglašavanje, neusaglašena potraživanja ukupno iznose bruto 76.307 hiljada dinara, dok za potraživanja u iznosu 16.909.656 hiljada dinara klijenti nisu dostavili odgovore. Od ukupnog iznosa pasive za usaglašavanje, neusaglašene obaveze iznose 123.725 hiljada dinara, dok za obaveze u iznosu 73.564.802 hiljade dinara klijenti nisu dostavili odgovore. Što se tiče vanbilansnih pozicija, neusaglašen iznos je 889.977 hiljade dinara, dok za iznos 302.869.144 hiljada dinara klijenti nisu dostavili odgovore.

43. KAPITAL

43.1. Struktura kapitala:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Akcijski kapital	23.607.620	23.607.620
Emisiona premija	562.156	562.156
Neraspoređena dobit	6.633.319	6.226.600
Rezerve	38.537.400	33.807.839
Stanje na dan 31. decembra	69.340.495	64.204.215

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

43. KAPITAL (nastavak)

Na dan 31. decembra 2017. godine osnovni tj. akcijski kapital Banke iznosi 23.607.620 hiljada dinara i sastoji se od 2.360.762 obične akcije nominalne vrednosti od 10.000 dinara po akciji. Sve akcije Banke su obične akcije.

Vlasnici običnih akcija imaju pravo na isplatu dividende na osnovu odluke Upravnog odbora Banke i pravo na jedan glas po akciji na Skupštini akcionara Banke.

U skladu sa reorganizacijom aktivnosti bankarske grupe u zemljama Centralne Istočne Evrope, a na osnovu Ugovora o odvajanju i preuzimanju, zaključenog 31. avgusta 2016. godine između UniCredit Bank Austria AG i UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i Ugovora o pripajanju, zaključenog 30. septembra 2016. godine između UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i UniCredit SpA, UniCredit Bank Austrija AG prenela je 100% vlasništva na austrijsku holding kompaniju UCG Beteiligungsverwaltung GmbH. Pripajanjem UCG Beteiligungsverwaltung GmbH sa UniCredit SpA, UniCredit SpA postaje jedini akcionar UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd.

Rezerve po osnovu promene fer vrednosti odnose se na neto kumulativne promene fer vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju.

43.2. Zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji za 2017. godinu iznosi 2.810 dinara (za 2016. godinu 2.638 dinara).

Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji jednaka je osnovnoj zaradi po akciji obzirom da Banka nema potencijalnih akcija, tj. akcija sadržanih u drugim finansijskim instrumentima ili ugovorima koji mogu dati pravo njihovim vlasnicima na obične akcije.

43.3. Analiza ostalog ukupnog rezultata nakon oporezivanja predstavljena je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Aktuarski dobici/(gubici) po osnovu definisanih primanja	8.378	(2.153)
Neto promene fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	(255.417)	(834.514)
Ostali ukupan rezultat nakon oporezivanja	(247.039)	(836.667)

44. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
U dinarima:		
Žiro račun (napomena 20)	17.645.389	8.734.298
Gotovina u blagajni (napomena 20)	1.577.892	1.363.614
	<u>19.223.281</u>	<u>10.097.912</u>
U stranoj valuti:		
Devizni računi (napomena 24)	2.510.170	5.651.441
Gotovina u blagajni (napomena 20)	1.034.221	1.024.061
Ostala novčana sredstva (napomena 20)	38.226	43.692
	<u>3.582.617</u>	<u>6.719.194</u>
Stanje na dan 31. decembra	22.805.898	16.817.106

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

45. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE

45.1. Sudski sporovi

Protiv Banke se na dan 31. decembra 2017. godine vodi 301 sudski postupak (uključujući i 7 radno pravnih sudskih postupka) čija ukupna vrednost po osnovu tužbenih zahteva iznosi 1.206.753 hiljade dinara. U 11 sudskih postupaka tužioci su pravna lica, a u 290 postupaka su tužioci fizička lica.

Po osnovu sudskih sporova koji se vode protiv Banke, Banka je rezervisala 344.425 hiljada dinara (napomena 40). U ovaj iznos su uključeni i sporovi protiv Banke, po osnovu radno pravnih odnosa.

U nekim sudskim postupcima nije izvršena rezervacija u iznosu na koji glasi tužbeni zahtev, pre svega na osnovu procene da će ishod tih sporova verovatno biti pozitivan za Banku, to jest da Banka neće imati plaćanja po tim postupcima ili da se radi o potencijalnim obavezama od manjeg značaja, za koje nije potrebno izvršiti rezervisanje sredstava.

Banka vodi veći broj sudskih sporova protiv trećih lica, uglavnom radi naplate svojih potraživanja.

45.2. Preuzete obaveze po osnovu operativnog lizinga, tj. zakupa poslovnog prostora (uključujući zakup parking prostora i zakup za bankomate) date su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Preuzete obaveze sa dospećem:		
- do 1 godine	451.246	409.723
- između 1 i 5 godina	1.675.721	1.585.123
- preko 5 godina	1.166.115	1.343.996
Ukupno	3.293.082	3.338.842

45.3. Potencijalne obaveze Banke prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Potencijalne obaveze		
Plative garancije		
- u dinarima	11.544.832	11.063.135
- u stranoj valuti	11.350.088	9.699.275
Činidbene garancije:		
- u dinarima	40.258.699	28.487.153
- u stranoj valuti	5.200.519	6.028.667
Akreditivi		
- u dinarima	-	27.718
- u stranoj valuti	2.023.063	4.208.584
Preuzete i neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	24.619.436	19.623.936
Ostale preuzete neopozive obaveze	21.323.572	11.331.633
Stanje na dan 31. decembra	116.320.209	90.470.101

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

45. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (nastavak)

45.4. Struktura preuzetih neopozivih obaveza data je u narednom pregledu:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Preuzete obaveze		
Dozvoljeni minusi po tekućim računima	3.629.513	1.322.601
Neiskorišćeni limiti po kreditnim karticama	922.145	986.087
Neiskorišćeni okvirni krediti	18.675.532	15.324.092
Pisma o namerama	1.392.246	1.991.156
Ostale preuzete neopozive obaveze	<u>21.323.572</u>	<u>11.331.633</u>
 Stanje na dan 31. decembra	 <u>45.943.008</u>	 <u>30.955.569</u>

45.5 Nepovučena sredstva po odobrenim inostranim kreditnim linijama na dan 31. decembra 2017. godine iznose 1.777.091 hiljadu dinara (2016. godine: 9.151.273 hiljade dinara).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 31. decembar 2017. godine

46. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

Banka je pod kontrolom UniCredit S.p.A., Milan koja je registrovana u Italiji i vlasnik je 100% običnih akcija Banke. U okviru redovnog poslovanja obavlja se izvestan broj bankarskih transakcija sa povezanim pravnim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti i derivativne instrumente. Transakcije sa povezanim licima obavljaju se po tržišnim uslovima.

Stanja potraživanja i obaveza iz transakcija sa povezanim licima na kraju godine data su u pregledu koji sledi:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Bilans stanja		
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		
1. UniCredit Bank Austria AG, Vienna	619.359	381.052
2. UniCredit Bank AG, Munich	26.109	20.229
3. UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s.	6	-
4. UniCredit Bulbank, Sofia	22	23
5. UniCredit S.P.A. Milano	7.515.042	14.407.879
6. UniCredit Banka Slovenija, Ljubljana	-	331
7. Zagrebačka banka d.d.	550	4.220
8. UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	5.212	7.469
9. UniCredit Bank ZAO Moscow	9.924	6.943
10. UniCredit Bank BIH	416	-
11. Bank Polska Kasa Opieki SA*	-	2.692
12. UniCredit Leasing Serbia	-	1.852.085
	8.176.640	16.682.923
Kredit i potraživanja od komitenata		
1. Izvršni Odbor banke	22.205	10.862
2. UCTAM D.O.O.	82.004	104.719
	104.209	115.581
Ostala sredstva		
1. UniCredit S.P.A. Milano	12.040	12.165
2. UniCredit Bank Austria AG, Vienna	2.493	211.616
3. UniCredit Bank AG, Munich	2.518	3.174
4. Zagrebačka banka d.d.	316	282
5. UniCredit Bank BIH	287	6
6. UniCredit Banka Slovenija, Ljubljana	4	4
7. UniCredit Bank ZAO Moscow	6	6
8. UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	28.538	2.696
9. UniCredit Rent d.o.o.	275	101
10. UniCredit Partner d.o.o	78	87
11. UniCredit Leasing Serbia	742	835
12. UniCredit Bank AG, London	1.025	-
13. UniCredit Tiriatic Bank SA, Romania	1.483	-
14. UCTAM D.O.O.	80	1
15. UNICREDIT S.p.A. Zweigniederlassung Wien	-	30
	49.885	231.003

*Bank Polska Kasa Opieki SA od 2017. godine nije deo UniCredit Grupe.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 31. decembar 2017. godine

46. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci		
1. UniCredit Bank Austria AG, Vienna	16.920.170	18.656.802
2. UniCredit Leasing Srbija d.o.o	908.295	700.293
3. UniCredit Partner d.o.o	212.510	192.378
4. UniCredit Bank AD Banja Luka	241.132	252.008
5. Zagrebačka banka d.d.	53.062	39.985
6. UniCredit Bank AG, London	36	12
7. UniCredit Banka Slovenija, Ljubljana	4.639	6.933
8. UniCredit Bank AG, Munich	6.091	2.928
9. UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	2.790	1.500
10. UniCredit Bulbank, Sofia	2	2
11. UniCredit S.P.A. Milano	46.920.057	29.267.389
12. UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s.	42.071	2.420
13. UniCredit Bank ZAO Moscow	-	193
14. Bank Polska Kasa Opieki SA	-	111
	65.310.855	49.122.954
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima		
1. Izvršni Odbor banke	25.115	20.633
2. UniCredit Rent d.o.o	168.222	13.528
3. BA CA Leasing Deutschland GmbH, Germany	4.591	4.621
4. Ambassador Parc Dedinje d.o.o.	451.858	414.801
5. UniCredit CAIB AG, Vienna	63	65
6. UCTAM D.O.O.	22.433	43.613
	672.282	497.261
Subordinirane obaveze		
1. UniCredit Bank Austria AG, Vienna	2.718.490	3.082.125
	2.718.490	3.082.125
Ostale obaveze		
1. UniCredit Bank AG, Munich	-	3.387
2. UniCredit Bank Austria AG, Vienna	89.522	-
3. UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	155	190
4. UniCredit Bank AD Banja Luka	14.431	-
5. UniCredit S.P.A. Milano	135.619	179.669
6. UniCredit Bulbank, Sofia	5.552	-
7. Yapi ve Kredi Bankasi AS, Turkey	1.292	-
8. UniCredit Rent d.o.o.	-	201
9. UBIS G.m.b.H, Vienna	1.412	291.324
10. UniCredit Business Integrated Solutions S.C.P.A, Czech Republic	2.793	2.682
	250.776	477.453
Neto obaveze na dan 31. decembar	60.621.669	36.150.286

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

46. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Naredna tabela prikazuje ukupne prihode i rashode iz odnosa sa povezanim licima:

U hiljadama dinara	2017.	2016.
Bilans uspeha		
Prihodi od kamata	7.353	13.631
Rashodi kamata	(721.642)	(1.002.563)
Prihodi od naknada i drugi prihodi	176.268	152.778
Rashodi od naknada i drugi rashodi	(530.379)	(467.876)
Neto rashodi na dan 31. decembra	<u>(1.068.400)</u>	<u>(1.304.030)</u>

Ukupno ostvarena bruto zarada i ostala lična primanja Izvršnog odbora u 2017. godini iznose 96.388 hiljade dinara.

47. DOGAĐAJI NAKON IZVEŠTAJNOG PERIODA

Upravni odbor Banke je na svojoj redovnoj sednici održanoj dana 31. januara 2018. godine usvojio Odluku br.18/18 o razrešenju člana i predsednice Izvršnog odbora Banke, gospođice Csillu lhász, na lični zahtev, a zbog odlaska na drugu funkciju izvan UniCredit Grupe, počev od 1. marta 2018. godine.

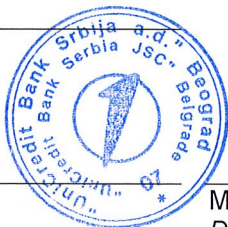
Na istoj sednici, Upravni odbor Banke je usvojio Odluku br.19/18 o imenovanju člana Izvršnog odbora, gospodina Nikolu Vuletića, na funkciju predsednika Izvršnog odbora Banke, počev od 1. marta 2018. godine.

Beograd, 22. februar 2018. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

2 Csilla lhász
Predsednica Izvršnog odbora

Sandra Vojnović
Sandra Vojnović
Član Izvršnog odbora
Direktor Sektora za strategiju i finansije

Mirjana Kovačević
Mirjana Kovačević
Direktor Direkcije za računovodstvo